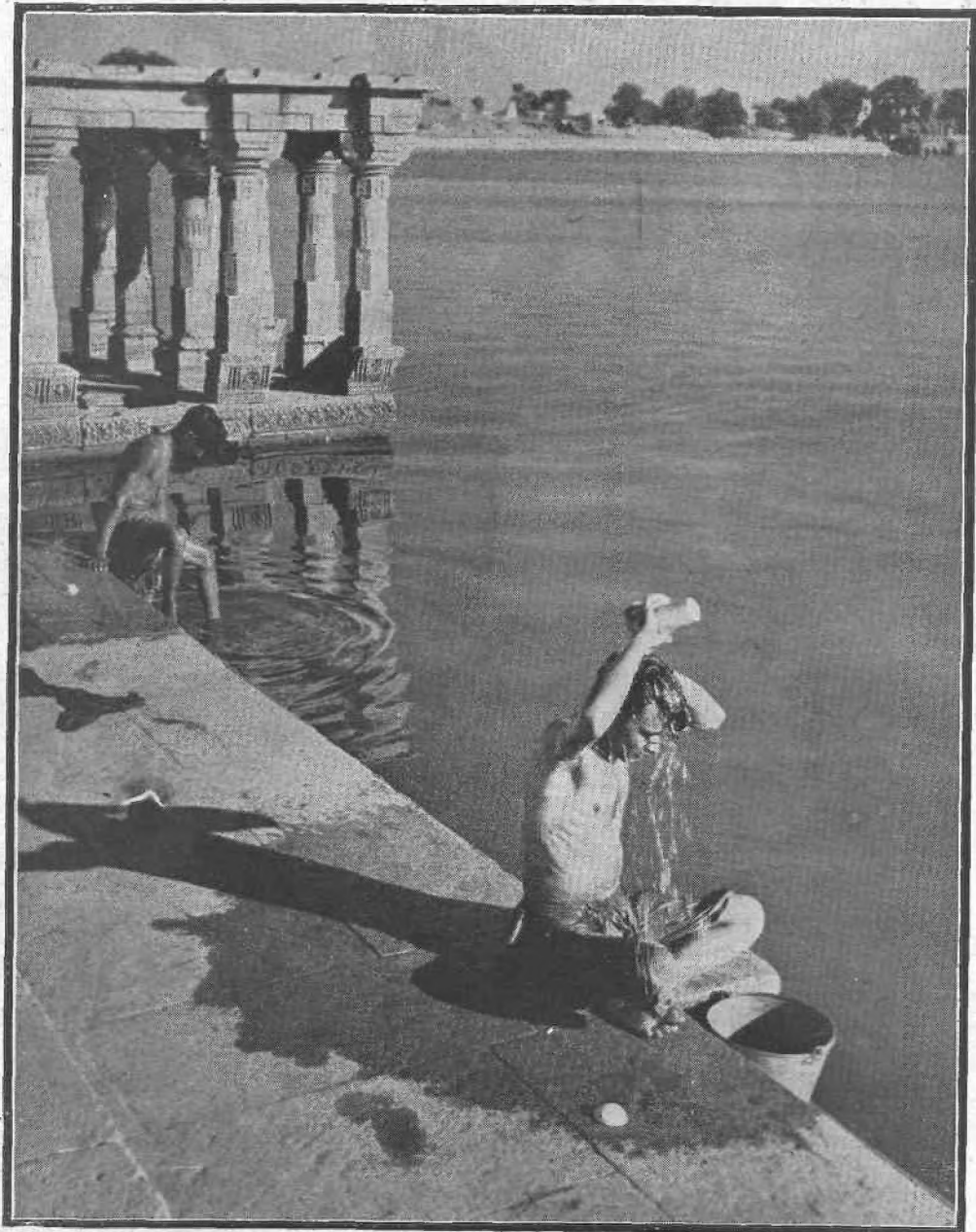

చందమామ

పిల్లల కథల మాసపత్రిక

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

ఈత రాక

పంపినవారు :
ఎన్. ఎస్. ఎన్. రావు - కొంతంగి

మనిషిలోని మానవత్వానికీ
దానవత్వానికీ మధ్య సంఘర్షణే
యీ చిత్రానికీ యితీవృత్తం

పెద్ద మనుషులు

వాహినీ చిత్రము

నిర్మాత - దర్శకుడు - కే.వి. రెడ్డి B.Sc. (HONS)

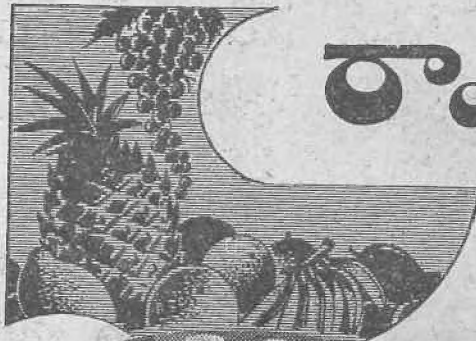
పి సున్నది !

ఈ సంచికలో కథలు - వింతలు - విశేషాలు

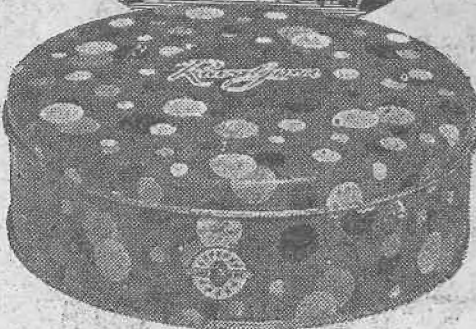
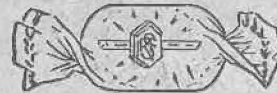
★

తాత రైలుప్రయాణం (గే)... 10	ఉపచారం ... 38
ఇద్దరు విద్వాంసులు ... 13	సింహం పోయింది ! ... 40
జ్ఞాతివైరం (జాతకకథ) ... 17	భయస్థులు ... 45
దాదాపా సమాధి ... 22	ఏటబడ్డ నెట్టి (గేయం) ... 50
తోకచుక్క (సీరియల్) ... 25	మరచిపోయిన పెళ్ళి ... 53
పంతం ... 33	పదహారువేల రూపాయలు 59

ఇవన్నీగాక - రంగులబొమ్మ కథ - టైపు చిత్రాలు
ఫాటోస్టికల్ పాటి - మొదలైన మరిఎన్నో ఆకర్షణలు

రావల్ గాన్

గ్లాకోజు, మంచి పాత, చక్కెర—వీటితో
జియారై, చేతితో తాకబడక, యంత్ర
సహాయంతోనే ప్యాకింగ్ కోబడినవి.

“రావల్ గాన్” మిఠాయిలా, టూటీలా
గత వది సంవత్సరాలుగా ప్రసిద్ధిచెందినవి.
ఉచిత బహుమతుల కేబలాగ్ కోసం వ్రాయండి
నేమిచంద్ పారసేమల్ ఆండ్ కో.,
128 - ఎ, నైనియప్పనాయక్ వీధి,
మదరాసు - 3

నవ వికసిత పుష్పం వలె

తాజాగా, మనోహరంగా ఉండండి...

హమాం క్రొత్త సువాసన
కలిది... మరియు ఎక్కువ
కాలం మమ్మను కూడా!

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును
వాడుడు

ది హతా ఆయిల్ మిల్స్
కంపెనీ, లిమిటెడ్

తాతా తయారు

మెంబర్, ఇండియన్ సోప్ & టాయిలెట్ రీసెస్ షేకర్స్ అసోసియేషన్

సువాసన కౌరగు
సుప్రసిద్ధమైన
దసరా దర్బార్
పుష్ప రంజిన్
అగరపత్తులు

మాడర్ ఇండియా ట్రేడింగ్ కంపెనీ, బెంగళూరు. 2.

ఆది మధురమైనది ...

అన్నికొలములకూ మంచి రుచి
గలవిస్తే తులు. పాలతోను, గ్లూ
కోజుతోను తయారై, విలువైన
విటమినులతో నిండివున్నది.

జె. బి. మంఘరామ్ & కో.. గ్వాలియర్.
మదరాసు విజంట్టు :
నేషనల్ విజస్ప్రీన్, 1/94 రామస్వామి స్ట్రీట్.

నరిషింగ్
బిస్కెట్లు

ఆంధ్రదేశమంతటా విజయవంతంగా ప్రదర్శింపబడుతోంది

సారథి చిత్రం...

తీంతా మనవాళ్ళే!

క్రైస్తవపాశికడలతా నండియున్న
మహాత్మర సాంఘిక చిత్రం.

దర్శకత్వం... తాపీ చాణక్స్. పర్వవేక్షణ.. ప్రసాద్.

THE PRAYAT

: డి స్ట్రీట్ బ్యాటర్లు :

ఆంధ్ర : డి ప్రెమియర్ ఫిలిమ్స్ లిమిటెడ్, విజయవాడ.

నీడెడ్ : నవయుగ ఫిలిమ్స్, విజయవాడ & గుంతకల్లు

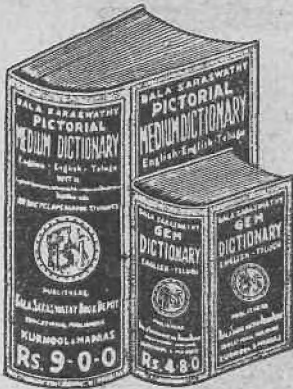
హైదరాబాద్ : డి సుందర్ పిక్చర్స్ సర్క్యూట్, సికింద్రాబాద్.

వివరాలకు : సారథి ఫిలిమ్స్ లిమిటెడ్, మదరాసు - 17

మీడియం డిక్షనరీ

Balasaraswathi Pictorial Medium Dictionary**ENGLISH - ENGLISH : TELUGU**

with English Synonyms, Antonyms, Definitions and Illustrations together with an Encyclopedia for Students

విద్యార్థులారా:

మా డిక్షనరీ విద్యార్థులకు-విజ్ఞానవేత్తలకు నిత్యం వాడు చేసే విద్యా వ్యాకం గంలో ఎంతో ఉపయోగపడుతోంది. వేనకువేలు దీనివల్ల నేను లాభపడుతున్నాను. విజ్ఞానం కొవలని, అంగ్లాభాషలో పరిశ్రమ చేయాలని అనుకొనేవారందరికి చేదోడు వాదోడుగా వుండి, మీకా భాషలో కత్తిసామర్థ్యాలు తక్కువగావున్న లోపాన్ని తీర్చ గలదు. ఇందులో మీకు అవసరమైనట్టి పదాలన్నింటిని కూర్చి సరిక్రొత్త పద్యంలో

(English to English and Telugu and English synonyms, Antonyms,

Definitions, and Illustrations together with an Encyclopedia for students) చేర్చి అందము చందము లొలి కేల్లుగా ముద్రించినాము. విద్యకు - విజ్ఞానానికి పరీక్షలో విజయానికి మీకు ఈ డిక్షనరీ ఎంతైనా తోడ్పడగలదని హామీ యిస్తున్నాము. పూర్తి క్యాలిగ్తోడైదు మీడియం డిక్షనరీ ధర రు. 9-0-0. శం డిక్షనరీ ధర రు. 4-8-0. తక్కువ వెల: ఎక్కువ విలువ: అవకాశాన్ని జారవిడుచుకోకుండా జాగ్రత్తపడాలని మిమ్మల్ని ప్రత్యేకంగా కోరుతున్నాము.

బాలసరస్వతి బుక్ డిపో, పోస్టు బాక్సు నెం. 3 కర్నూలు & మద్రాసు 1.

ఓరియంట్ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ అన్ని డ్రాంచీలలోనూ దొరుకును.

డోంగ్రేగారి**బాలామృతం**

బలహీనమైన బిడ్డలకు వృష్టినిచ్చి, పండ్లు మొలిచేటప్పుడు అయ్యే విరేచనములు నిలిపి, బలమును ఆరోగ్యము నిచ్చును.

K. T. Dongre & Co., BOMBAY-4

సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమారు
నల్ల పండ్లు పొడిప్రతిబోట
దొరకును.**నోగీ లండ్ కో**

87 బ్రెనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

సౌకస్థులు: ట్రైప్ ప్రామోటింగ్ కార్పొరేషన్
పోస్టుబాక్సు నెం. 50, విజయవాడ-2.

మనోహర పరిమళమునకు . . .

మైసూరు బాత్ ట్యూబ్

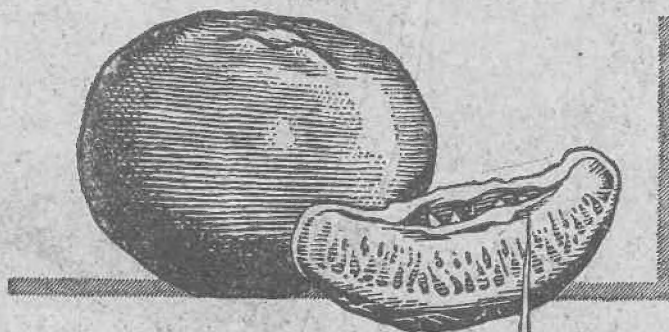
అష్టదశకరమైన మల్లెపువ్వుల సువాసనతో కూడినది
సుప్రసిద్ధ మైసూరు శాండుల్ సోప్ వారి కయారి

అన్నిచోట్లా దొరుకును

గవర్నమెంటు సోప్ ఫ్యాక్టరీ

బెంగళూరు

(మెంబర్ ఐ. ఎస్. టి. ఏమ్. ఎ)

తాజా పండ్లు మధ్యగల

స్వీట్స్ స్వకస్పిద్ధమైన విటమిన్లు గలవి
—యివి కాక క్రీమ్ టోఫీస్, బార్లీ
చక్కెర లారీస్, టెప్పర్మెంట్
లాజెంజ్స్, యింకా ఎన్నో వందల
రకాలు దొరుకును.

ఇండియా లోని ఏకైక ఎయిర్ కండిషన్డ్ స్వీట్స్
ఫ్యాక్టరీలో తయారు చేయబడిన శ్రేష్టమైన స్వీట్స్.

AGP/21

జనవరి 29 మొదలు

ఆంధ్రదేశమంతటా
విడుదల కానున్నది

రాజీ

నా ప్రాణం...

అనురాగమూ త్యాగమూ అతిశయించే
అపూర్వమైన కథ...

జెమిని
చిత్రం

చందమామ

నంచాలకుడు : 'చక్ర పాణి'

గత నెలలో చేసిన మార్పులు-అనగా పేజీలు పెంచటం, సీరియల్ కథ మూడు రంగులలో ముద్రించటం—ఇవన్నీ మన పాఠకులకు సంతోషాన్ని కలిగించినై. ఈ సంతోషాన్ని తెలుపుతూ వచ్చిన ఉత్తరాలలో ఒకటి ముఖ్యంగా గమనింపతగివున్నది. అందులో— 'చందమామపాటి సంస్థ, పాఠకులకు ఇంకా ఎన్నోవిధాల ప్రోత్సాహ మియ్యాలని ఉన్నది'... అని కుతూహలాన్ని వెల్లడిస్తూ వ్రాశాడు, ఉత్సాహి ఐన ఒక పాఠకుడు. ఈ వుద్దేశాన్ని నెరవేర్చేటందుకే ఈనెల 'కథల పోటీ', 'వ్యాస రచన పోటీ' అనే రెండు పోటీలు ప్రారంభించాము. ఈ అవకాశాన్ని బాగా వినియోగించుకొని, చందమామ పాఠకులు పుష్పినిచ్చే చక్కటి సాహిత్యాన్ని సృష్టించగలరని ఎంతగానో ఆశిస్తున్నాము.

సంపుటి 14 : ఫిబ్రవరి 1954 : సంచిక 2

SANKAR.

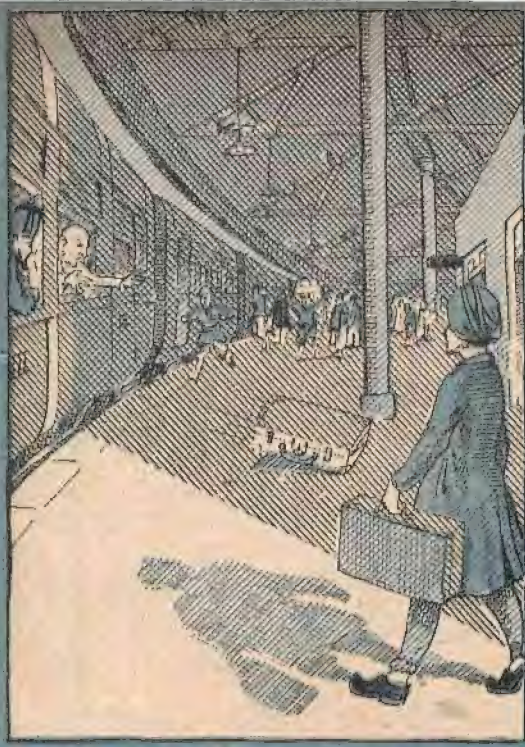
తాతయ్య రైలుప్రయాణం

అవ్వా తాతా అత్యవసరముగ
రైలుప్రయాణం చెయ్యాలి,
పైకంమాత్రం బొటాబొటిగా
ఒక టిక్కెట్టుకె సరిపోయె ;
అయితే తాతది అఖండ తెలివి
పరుపుచుట్టలో భార్యను చుట్టి
జొణకక బెణకక రైలెక్కెని
పరుపును ప్రక్కనె పెట్టి కూర్చొనె.
ఒక స్టేషన్‌లో వచ్చిన స్టేషరు

చోటులేక మన తాత పరుపును
టాపున పెట్టి రీవిగ కూర్చొన
నోరునొక్కకుని తాత ఊరుకొనె.
మరుక్షణమున నొక సాహెబు వచ్చి
పరుపుచుట్టపై ట్రంకును పెట్టి
బహు ధీమాగా బైతాయించగ
తాతకు యేమీ తోచకపోయెను.
వెనుకనె వచ్చిన ఒక సినిమా నటి
పరుపుపైన గల ట్రంకుపై నె తన
ట్రంకునుకూడా పెట్టి కూర్చొనగ
తెలతెలపోతూ తాత ఊరుకొనె.
ట్రంకుల బరువుకు తాళగలేక

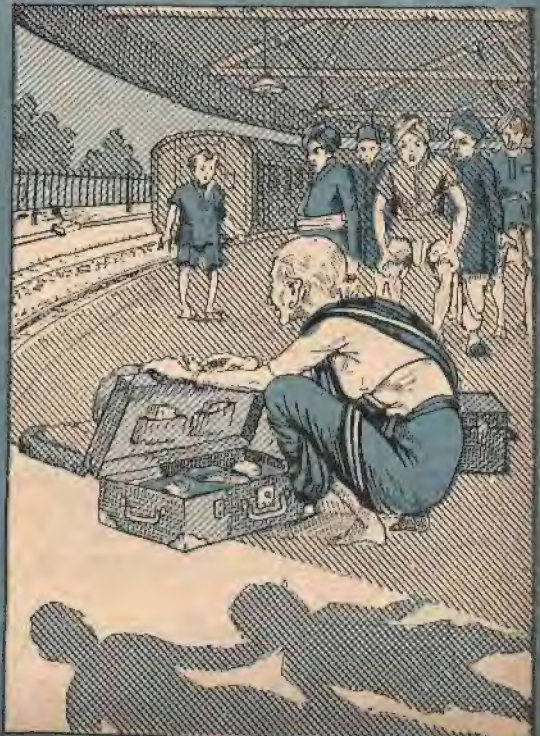

(గేయ కథ)

గడబిడ చాలా పెరిగింది,
బిగిలూ గంటా వినచాలేదు
గుబ్బ గుబ్బ రైలే వెళిపోయింది.
పరుపే రక్షగ ప్లాట్ ఫారంపై
అవ్వ సుఖముగా బయటపడింది.
పెట్టెలు తెరవగ నగలూ చీరెలు
నోట్లకట్టలే దొరికాయి !
తాత మూర్ఖమును సహించినందుకు
'తాతి' అదృష్టం పండింది !

పరుపుచుట్టలో పరుగై పోయిన
అవ్వ కొంచె మటు వత్తిగిల్లగా
తాతయ తలపై తార ట్రంకు పడె.
అత్తుగ్రంబున ఆ ట్రంకును గొని
తాతయ బైటికి వినరివైచెను.
తాతదె అనుకుని సాహెబు ట్రంకును
తార దభిలున బయటికి వినరెను.
సాహెబుకేనా శౌర్యము లేనిది
పరుపునె బైటికి గిరాటుచేసెను.
తాతా సాహెబు తార కలబడ
కొరియూ యుద్ధం సాగింది.
ప్లిడరుకూడా నోరు చేసుకొన

అట్ట మీది బొమ్మ

అర్జునుడు తీర్థయాత్రలు చేసుకొంటూ, అనేక ప్రదేశాలు తిరిగితిరిగి, ద్వారక సమీపానికి చేరుకొన్నాడు. ఈ చర్తమానం శ్రీకృష్ణుడికి తెలిసి, వెంటనే అతనికి ఎదురు వెళ్ళాడు.

కృష్ణునికి సుభద్ర అనే చెల్లెలు వున్నది. ఆమెకు తగిన భర్త అర్జునుడే అన్నసంగతి కృష్ణుడికి తెలుసు. ఐతే, అతని అన్న ఐన బలరాముడికి ఈ సంబంధం ఇష్టంలేదు. కాగా, కృష్ణార్జునులు కలసి ఒక తంత్రం వన్నారు.

అర్జునుడు సన్యాసివేషంతో 'రైవతకాద్రి'లో దిగి, మకాంచేశాడు. అతని కిర్తి ఆ ప్రాంతమంతటా ప్రచారమై, బలరామునివరకూ పోయింది. బలరాముడికి సాధువులంటే భక్తిగౌరవాలు ఎక్కువ. కనుక, సవరివారంగా వచ్చి, ఆ సన్యాసిని తోడ్కొనిపోయి, తన ఉద్యానవనంలో ఆయనకు సౌకర్యమైన చక్కటి బస ఏర్పరిచాడు.

అప్పుడు ఆ సన్యాసి 'చాతుర్మాసవ్రతం' వట్టాడు. ఆయన సేవకూ శుశ్రూషకూ బలరాముడు సుభద్రనే నియమించాడు. 'సన్యాసుల్ని నమ్మరాదు, సుభద్రను నియమించవద్దునుమా' అని శ్రీకృష్ణుడు అన్నతో చెప్పాడు. ఐనా, సాధుభక్తి గల బలరాముడు ఆ మాట చెవినిపెట్టలేదు.

సుభద్ర సన్యాసికి పరిచర్యచేస్తూ వుండగావుండగా ఇద్దరిమధ్యనీ పరిచయం దినదినాభి వృద్ధిపొందింది. ఆమె అర్జునుణ్ణి ఎన్నోవిధాల మెచ్చుకొంటూ వారి ప్రసంగాలలో వెల్లడించింది. అప్పుడు 'నేనే ఆ అర్జునుణ్ణి' అంటూ రహస్యం చెప్పివేశాడు సన్యాసివేషంలో వున్న అర్జునుడు. సుభద్రకు చాలా ఆనందం కలిగింది.

ఆమె తన మనోభిప్రాయాన్ని అన్న ఐన శ్రీకృష్ణునికి తెలువగా, శ్రీకృష్ణుడు వారి రహస్య వివాహానికి ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ ప్రకారం, అర్జునుడు ఒక రథం పైన సుభద్రను కూర్చోబెట్టుకొని, ఇంద్రప్రస్థానికి దారితిశాడు.

ఈ సంగతి తెలిసి, బలరాముడు కుపితుడై, అర్జునుణ్ణి ఎదుర్కొన్నాడు. వారిమధ్య గొప్ప యుద్ధం జరిగింది. ఆ సమయంలో శ్రీకృష్ణుడు వచ్చి, అన్నను సమాధానపరిచి, సుభద్రార్జునులకు వైభవంగా పెళ్లి జరిపించాడు.

ఈ సుభద్రకు పుట్టినవాడే భారతవీరాగ్రేసరుడైన అభిమన్యుడు.

ఇద్దరు విద్వాంసులు

శిఖులకు మహాప్రవక్త ఐనటువంటి గురు నానక్ సంగీతప్రియుడు. దేవుడిమీద ధ్యానం కుదరటానికి మధురమైన సంగీతమే మంచి సాధనమని నమ్మినవాడు. అందుచేత నానక్ భక్తిభరితమైన గానం చేసి, తరుణోపాయం పొందాలనని నిశ్చయించుకొన్నాడు.

తన మతప్రచారంకోసం నానక్, రోజుకొక ప్రదేశం సంచారం చేస్తూండేవాడు. ఆ సంచారంలో ఆయనకు సంగీతం వినిపించటానికని భాయ్ మార్గాన అనే గొప్ప విద్వాంసుడు వెంటనుండేవాడు. మార్గాన ఎంతో చక్కగా భక్తికిర్రసలను పాడి, వినేవారికి తన్మయత కూర్చేవాడు.

గురు నానక్ ఏర్పరచిన ఈ సంప్రదాయాన్ని శిఖుగురువులందరూ అనుసరిస్తూ వచ్చారు. గురువులలో ఐదవవాడైన అర్జునదేవ్ తరంలో, ఆయనపద్ధ శాంత,

బల్వంత అనే ఇద్దరు విద్వాంసులు ఉండేవారు. ఆ ఇద్దరూ అన్నాదమ్ములే.

ఇద్దరూ చాలా కాలం వారి గాన మాధుర్యంతో గురుదేవుడైన అర్జునదేవ్ నూ, భక్తులందరనూ మెప్పించి, ఎక్కువైన ఆదరం పొందారు.

ఇలావుండగా కొంతకాలానికి విద్వాంసులైన శాంత, బల్వంతులకు పెళ్ళాడుదామని బుద్ధిపుట్టింది. పెళ్ళి చేసుకోవడమంటే మాటలా? బోలెడంత డబ్బు కావాలి. సరే, సోదరులిద్దరూ ఒకనాడు గురువుపద్దకు వెళ్ళి, వారి కౌరికను వెల్లడించారు. ధన సహాయం కోరారు. ఈ మాట విని అర్జునదేవ్ చాలా సంతోషించాడు.

“ఇంతకంటే నాకు కావలసిందేమిటి? తప్పక సాయంచేస్తాను. మీకు ఎంత ధనం కావాలో చెప్పండి” అన్నాడు గురుదేవ్. అందుమీదట వారిద్దరూ కూడబలుకుకొని

“గురూజీ!—ఈ రోజు సాయంకాలం భజనసమయంలో భక్తులు అర్పించే ధనం ఇస్తే మాకు సరిపోతుంది” అన్నారు.

వారి కోరికప్రకారం, అనాటి సాయంత్రం భక్తులవల్ల పొగైన కానుకలను గురుదేవ్ వారికిచ్చాడు. చూడగా, అనాడు పొగైన ధనం చాలా కొద్దిగా వున్నది. ‘ఈ గురుదేవ్ కావాలనే ఇలా చేసివుంటాడు. ముందుగా, ఏదో ఏర్పాటు చేయటంవల్లనే ఇవాళ ఇంత స్వల్పధనం పొగయింది. లేకపోతే ఏమిటి?’ అని ఆపోహపడి, వాల్లిద్దరూ చిరచిరలాడుతూ భజనకూటంనుండి లేచి వెళ్ళిపోయారు. మరునాడు మామూలు వేళకు శాంత,

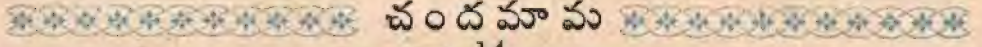

బల్బంతులు భజనకు రాలేదు. అర్జునదేవ్ వారికి కబురంపాడు. ‘ససేమిరా, రాము’ అన్నారు వాళ్ళు. అలా అని ఊరుకోలేదు. ‘మేము చేసే మధురగానంవల్లనే భజనకు ఇంతమంది జనం వస్తున్నారు. మావల్లనే గురువుకు ఖ్యాతి వస్తున్నది. ఇప్పుడే కాదు. మొట్టమొదటి శిఖుగురువైన నానక్ కూడా, తన సంగీత విద్వాంసుడైన భాయ్ మార్దన్ వల్లనే యశస్సు ఆర్జించాడు’ అన్నారు.

ఈ ప్రసంగానికి, అర్జునదేవ్ చాలా భేద పడ్డాడు. వెంటనే తను శాంత, బల్బంతుల ఇంటికి స్వయంగా వెళ్లి పిలిచాడు. కాని, వాళ్ళు గురువుకుకూడా అదే సమాధానం ఇచ్చారు. మహామహుడైన గురు నానక్ ను కించపరుస్తూ మాటాడటంతో, ఆ సోదరుల మీద అర్జునదేవ్ కు కోపం వచ్చింది.

“దేవుని స్తుతించటానికి వినియోగించని మీ సంగీత విద్య మీకు పనికిరాకపోవు గాక!” అని శపించి వేశాడు. గురుదేవుని వాక్కుద్ధివల్ల అప్పటినుంచి ఆ సోదరులకు నాలుకలు స్వాధీనం తప్పినై. వాళ్ళు యాతనపడ్డారు. తిండి నోటికి పోవటంకూడా కష్టమైపోయింది.

అక్కడ అర్జునదేవ్—భజనకు వచ్చిన వారందరితో “నిశ్చలభక్తితో దైవ ప్రార్థన

చేయండి. మీమీ ఇష్టమైన వాద్యాలు చేత వట్టుకుని కీర్తనలు పాడండి” అని ఆదేశించాడు. ఆ మాటలతో అక్కడ సమావేశమైన అందరూ—ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క వాద్యాన్ని తీసుకొని, గొంతెత్తి భగవన్నామ స్మరణ ప్రారంభించారు. గురుదేవ్ చెప్పినట్టుగానే, అక్కడ సంగీతం ఏమీ చేతకానివాడు నైతం ఎంతో అద్భుతంగా, అనుభవజ్ఞుడిలాగా పాడగలిగాడు. ఎప్పుడూ చూచి ఎరగని వాద్యాలుకూడా వారు ఎంతో చక్కగా వాయింపగలిగారు!

కొంతకాలానికి శాంత, బల్వంతులు తమ తప్పు తెలుసుకొన్నారు. గురుదేవుని ఎదట

పడటానికి మొహం చెల్లక, స్నేహితులద్వారా క్షమాపణ చెప్పకొన్నారు. అందుకు గురుదేవుడు ఉగ్రుడై—

‘భగవంతుడు ప్రసాదించిన కంఠ మాధుర్యాన్ని, భగవంతునికోసం పాడే గీతాలకు వినియోగించటానికి నిరాకరించిన వాళ్లకు క్షమాపణ యేమిటి? ఇటుపైన ఈ విషయంలో నాతో మాటాడటానికి ఎవరైనా వస్తే, అలాంటివారి ముఖానికి మసిపూసి, గాడిదను ఎక్కించి ఊరేగింపు చేయిస్తా’ అన్నాడు.

అర్జునదేవ్ ఇలా అనేసరికి, ఎవళ్ళూ ఎదటికి వెళ్ళలేకపోయారు. ఏమీ లాభం

లేదని తెలిపాగానే శాంత, బల్వంతులు లాహారు పోయి 'లాధాజీ' అనే మహానుభావుని శరణు చొచ్చారు. లాధాజీ ఆ ప్రాంతంలో పేరు పొందిన పరోపకారి. పరోపకృతికోసం ఎంతటి త్యాగాన్నయినా చేయగల పుణ్యాత్ముడు. ఆ సోదరులు పోయి తమకు కలిగిన పరాభవం చెప్పకోగానే, లాధాజీకి కరుణ కలిగింది. 'సరే, మీరు వెళ్ళండి. నేను కనుక్కంటాను' అని చెప్పి వాళ్లను పంపించివేశాడు.

వాళ్ళు వెళ్లగానే లాధాజీ ముఖమంతా మసి పూసుకొని, గాడిదనెక్కి ఊరేగుతూ అర్జునదేవేంద్రకు బయలుదేరాడు. లాధాజీ అమృతసర్ చేరుకొనేసరికల్లా గొప్ప కోలాహలం ప్రారంభమయింది. పురుషులు, స్త్రీలు, పిల్లలూ గుంపులు గుంపులుగా చేరి పెద్ద గోలచేయసాగారు. ఇదేమిటా హడావుడి అని కనుక్కుగా, అ వెషంతో వస్తున్న

లాధాజీని చూచి అందరూ ఆశ్చర్యపోయి నట్టు తెలియవచ్చింది. వీధులలో ఊరేగుతున్న ఆ మహానుభావుణ్ణి ఈ రూపంలో చూడగానే ప్రజలు విస్మయంతో, పోయి గురుదేవునితో చెప్పారు.

అందరితోపాటు అర్జునదేవునకూ ఆశ్చర్యంకలిగింది. భాయ్ లాధాజీ కనబడి చిన పరోపకారబుద్ధికి అవరిమితంగా సంతోషించాడు. ఆయనకు దర్బారులో సమస్త మైన మర్యాదలూ చేసి, శాంత, బల్వంతులను క్షమించి లాధాజీని సంతోషపెట్టాడు.

ఆనాటినుంచి శాంత, బల్వంతులు బుద్ధి తెచ్చుకొని, వారి సంగీతప్రజ్ఞను దైవసంగీతరసకోసమే వినియోగించి, ధన్యులయ్యారు. నాటినుంచి మహానుభావుడైన లాధాజీకి 'లాధా పరోపకారి' అనే బిరుదు సార్థకమై నిలిచింది. శాంత బల్వంతులలో గొప్ప పరివర్తన కలిగింది.

జాతివైరం

పూర్వకాలమందు కాశీఖండాన్ని వీలినటువంటి బ్రహ్మదత్తుడికి నూరుగురు కొడుకులు. నూరుగురు కొడుకులలో కడసారివాడు 'సంవరుడు'. తన కొడుకులు ఒక్కొక్కళ్ళను ఆ రాజు ఒక్కొక్క గురువుకు వప్పగించి విద్యలు నేర్పించాడు. సంవరుడి గురువు బోధిసత్వుడు.

బోధిసత్వుడంటే సామాన్యుడా?— ఆయన మహాజ్ఞాని. రాజపుత్రునికి పితృసమానుడుగా ఉంటూ, కనిపెడుతూ వచ్చాడు. సంవరుడున్నా గురుభక్తి కలిగి, బోధిసత్వుని మాట దాటక నడచుకొంటున్నాడు.

కొంతకాలానికి గురువులందరూ తమ శిష్యులను వెంటబెట్టుకు వచ్చి, 'మహారాజా!—తమ పిల్లవాళ్ళు సకల విద్యాప్రవిణులయ్యారు' అని చెప్పి, రాజుకు వప్పగించి, ప్రభువువల్ల సన్మానాలు పొందారు. కొడుకుల ప్రజ్ఞలకు మెచ్చుకొని

రాజు సంతోషించాడు. ఒక్కొక్క కుమారుడికి ఒక్కొక్క రాజ్యం ఇచ్చాడు.

కడసారివాడైన సంవరుడు విద్యలు పూర్తిచినతరువాత, గురువును దర్శించి "నా తండ్రి నాకేదైనా రాజ్యం వప్పగిస్తే నే నేంచేయాలి?" అని ప్రశ్నవేశాడు.

అందుకు బోధిసత్వుడు "కుమారా!—నీకే నీ తండ్రి రాజ్యం ఈయబోతే నీవు ఇలా చెప్పాలి: 'ప్రభూ!—నే నందరికంటె పిన్నవాడను. నేనూ రాజ్యం పంచుకుపోతే నిన్ను కనిపెట్టుకొని ఉండేవారెవరు? నాకు రాజ్యంతో పనిలేదు. నీ పదకమలములు కనిపెట్టుకునివుంటా. ఇదే నాకు విధి' అని".

ఒకనాడు, రాజు బోధిసత్వుని ఆశ్రమానికి వచ్చాడు. సంవరుడు తండ్రికి నమస్కరించి ఒకపక్షగా నిలబడ్డాడు. అతనిని 'నీ విద్య పూర్తిఅయిందా, కుమారా!'

అని అడిగాడు రాజు. అందుకు బదులుగా 'పూర్తి అయింది తండ్రి!' అని వినయంగా బదులు చెప్పాడు సంవరుడు.

'అయితే, నీకు ఇష్టమొచ్చిన రాజ్యం కోరుకో' అన్నాడు రాజు.

అందుకు సంవరుడు 'తండ్రి!—నే నందరికంటే కడ సారి వాడను. నేనూ రాజ్యం పంచుకుపోతే నిన్ను కనిపెట్టుకొని ఉండేవారెవరు? నాకు రాజ్యంతో పనిలేదు. నీ వదకమలములు కనిపెట్టుకొని వుండటమే నాకు కావలసింది' అని చెప్పాడు.

పనివాడి మాటలకు రాజు సంతోషించి, 'సరే' అన్నాడు. ఆ మాట ప్రకారం

సంవరుడు తండ్రిని కనిపెట్టుకొని తండ్రి సమక్షమందే ఉంటావచ్చాడు. ఐతే, ఎల్లప్పుడూ గురువరుడైన బోధిసత్వుని సలహా పొందుతూనే వుండేవాడు.

ఒకరోజున సంవరుడు మళ్ళీ బోధిసత్వుణ్ణి అడిగాడు: 'నాయనా!—ఇంకా నేను చేయవలసిన పని ఏమిటి?' అని.

బోధిసత్వుడు చెప్పగా, గురువు ఆజ్ఞను అనుసరించి, సంవరుడు తండ్రిని అడిగి ఒక బంజరు తీసుకొన్నాడు. ఆ బంజరును చక్కటి ఉద్యానవనముగా తయారుచేశాడు. ఊరిలో పెద్దపెద్దలనందరినీ ఆ వుద్యానానికి రప్పించాడు. ఈ విధంగా సంవరుడికి ఎందరితోనో పరిచయం కలిగింది.

తరువాత—తండ్రి అనుజ్ఞ తీసుకొని, సంవరుడు నగరంలోని చాతుర్వర్ణాలకూ—సంతర్పణలు చేయించాడు. మరిఒక రోజున ప్రత్యేకించి, రాజాశ్రీతులకూ పరివారానికంతటికీ సమారాధన చేయించాడు. ఆ పిమ్మట రాజ్యంలోని పటాలాలకూ, అశ్వదళాలకూకూడా పుష్కలంగా విందు చేయించాడు.

తిరువాత—గురువాజ్ఞప్రకారం సంవరుడు తండ్రి అనుజ్ఞ వడసి, పైదేశాలనుండి రాజభవనానికి వచ్చే రాయబారులకూ, వర్తక

ప్రముఖులకూ తగిన చక్కటి వసతులూ అవ్వీ, తనే స్వయంగా యేర్పాట్లుచేశాడు.

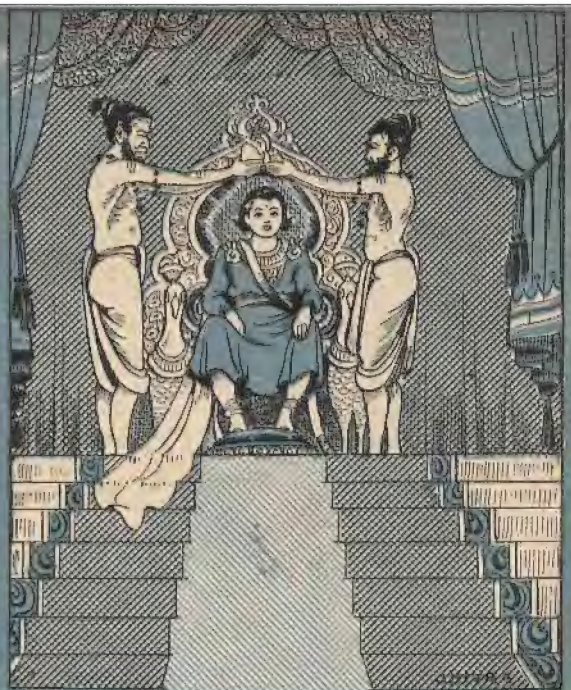
తండ్రి సమక్షమందే వుంటూ, ఇటు పంటి మంచి పనులను నిర్వహిస్తూ, సంవరుడు రాజ్యంలో అందరకూ 'తలలో నాలుక'గా మనులుకోసాగాడు.

కొంతకాలానికి, వృద్ధుడైన రాజుకు అవసానకాలం ప్రాప్తించింది. అప్పుడు మంత్రులు వచ్చి 'ప్రభూ!—తమ తదనంతరం ఛత్రాధిపత్యం ఎవరిది? యేలిక ఉద్దేశం ప్రకారం నడుచుకొంటాము. సెలవీయండి' అన్నారు.

అందుకు రాజు 'మంత్రులారా!—నా నూరుగురు పుత్రులకూ ఛత్రాధిపత్యం పొందే హక్కున్నది. అందులో మీ కెవరు నచ్చితే వానికి పట్టం కట్టండి!' అన్నాడు.

తరువాత మంత్రులందరూ సమావేశమై, ఈ విషయం బాగా చర్చించారు. అందరి మనసూ సంవరునిమీదనే లగ్నమయింది. అప్రకారం సంవరునికే అతివైభవంగా పట్టంకట్టారు.

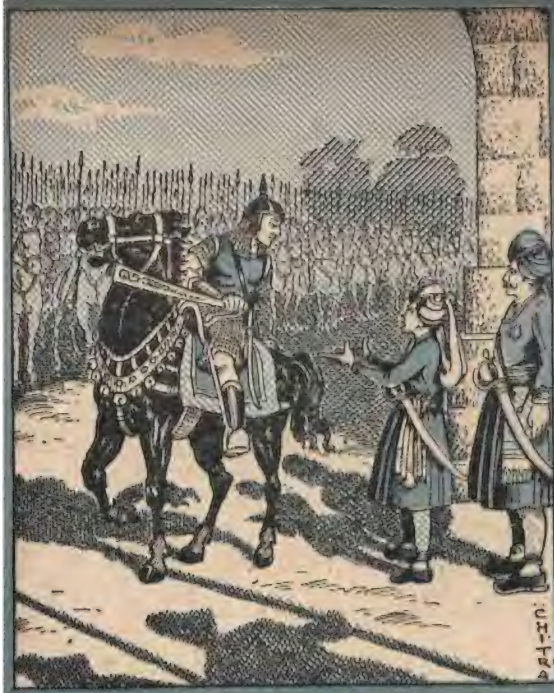
గురువర్యుడైన బోధిసత్వుని సలహాలు పొందుతూ, సంవరుడు న్యాయమార్గాన రాజ్యపాలన చేయసాగాడు. ఇలా వుండగా—తండ్రి తదనంతరం సంవరుడు ఛత్రాధి

పత్యం వహించిన వార్త తక్కిన తొంభై తొమ్మిందుగురికీ తెలిసింది. 'పెద్దవాళ్ళం మనమందరమూ ఉంటూవుండగా, కళ్ళు తెరవని పసికూన—వాడికి ఛత్రాధిపత్యం ఎలా చెందుతుంది?' అంటూ వాళ్ళలో వాళ్ళు వదులాడుకోబోచ్చారు.

సోదరులంతా ఒక్కటయ్యారు. 'ఛత్రాధి పత్యం వదులుకుంటావా? మాతో యుద్ధం చేసి గెల్చుకొంటావా?' అని చిన్నవాడికి రాయబారం పంపారు. అంతేకాదు. సైన్యాలతో తరలివెళ్ళి కొట ముట్టడికూడా వెశారు.

ఈ వార్త పట్టుకువెళ్ళి సంవరుడు గురువుకు తెలియజెప్పాడు. అప్పుడు బోధి

సత్వుడు “ధర్మప్రభూ!—నీవు నీ సోదరులతో ఎన్నడూ కయ్యం పెట్టుకోకూడదు. నీ తండ్రి ఆ స్త్రీని సూరువాటాలుగా పంపకం వెయ్యి. నీ సోదరులకు చెందవలసిన బాగాలు పంచిపెట్టుతూ ‘మీకు రావలసిన భాగం ఇదిగో, తీసుకోండి. తోడి సోదరులైన మీతో నాకు పోరు వద్దు’ అని వ్రాసి పంపించు” అని చెప్పాడు.

అలానే నడుచుకొన్నాడు సంపరుడు.

అప్పుడు సోదరులందరిలో జ్యేష్ఠుడైన ‘ఉపోసతుడు’ తక్కినవారినందరినీ సమావేశపరిచాడు. ‘తమ్ముల్లారా!—ఈ పెన్నవాడు నిజానికి మనకు బద్ధశత్రువే, వైరి

వర్గంలోనివాడే. కాని, అలా పరిగణించటానికి మన కతడు అవకాశ మివ్వలేదు. అతని చర్యలన్నీ జనసమ్మతంగా వున్నాయి. తోడిసోదరులమైన మనతో తనకు పోరు వద్దన్నాడు. రాజ్యంలో మనవంతు మనకు సమంగా పంచిపెట్టివేశాడు. ఇటువంటి గుణవంతుడిని ఏమనగలం? వానిలో ఏమని తప్పు ఎంచడం?

‘అది అటంచి—మనందరకూ ఛత్రాధిపత్యం వహించే హక్కున్న మాట నిజమే. ఐనా, అందరమూ ఒక్కసారిగా దానిని పొందలేముకదా. ఈ పరిస్థితులలో మనలో ఈ ఒక్కడినే ఛత్రాధిపతిగా చేసి, ఆస్తులన్నీ మళ్ళీ రాజ్యానికే చెందజేయటం ఉత్తమమని నాకు తోస్తుంది’ అన్నాడు.

ఈ మాటలకు సోదరులందరూ ఏకీభవించారు. వారందరూ ఇప్పుడు సేనలతో సహా నగరంలో ప్రవేశించారు. ఐతే, ముట్టడించే ఉద్దేశంతో కాదు—సోదరుడైన సంపరుణ్ణి గౌరవించే సంకల్పంతో!

సంపరుడు అన్నలందరకూ ఘనమైన స్వాగతమిచ్చాడు. వారందరూ ఉచితస్థానాలను అలంకరించగా, ఛత్రాధిపతి అయిన సంపరుడు గద్దెపైన రాజహుందాతో ఆసీనుడైవున్నాడు.

చందమామ

చిన్నితమ్ముడైన సంవరుణ్ణి చూచి జ్యేష్ఠుడైన ఉపోసతుడు ఇలా తలచాడు : 'తన తరువాత సింహాసనం ఆక్రమించగల అర్హత సంవరునికే వున్నట్టు మా తండ్రి ముందుగానే నిశ్చయించివుంటాడు. ఈ ఉద్దేశంతోనే మా ఆందరకూ తలకొక రాజ్యమూ ఇచ్చి, అప్పటిమట్టుకు చిన్నవానికేమీ ఇవ్వకుండా ఊరుకొన్నాడు.'

ఇలా అనుకొన్నతరువాత ఉపోసతుడు తమ్మునివైపు తిరిగి 'ధర్మప్రభూ!—అందరిలోనూ మంచిగా వుండగల ఇంతటి శక్తి నీ కలా కలిగింది ? ఇదేమన్నా మంత్రమా? మహిమా?' అని ఆశ్చర్యంతో ప్రశ్నించాడు.

బదులుగా సంవరుడు : 'అన్నా!—నాకు మంత్రాలూ మహిమలూ తెలియవు. పెద్దలను పూజిస్తాను. యతీశ్వరులను సేవిస్తాను. ఎక్కడ వున్నా మంచి గ్రహిస్తాను. ఎవరినీ ద్వేషించను. పరివారానికి జీతాలు పూర్తిగా ఎప్పటికప్పుడు ఇచ్చే

స్తాను. నా రాజ్యానికి వచ్చే వర్తకులనూ రాయబారులనూ తగినట్టుగా గౌరవిస్తాను. ఇదే మొదటినుంచీ నా రాజ్యంలో జరుగుతున్న పని. ఇంతకు మించి మరేమీ లేదు' అని చెప్పాడు.

అప్పుడు తమ్ముని గుణాలను మెచ్చుకొన్న ఉపోసతుడు మళ్ళీ ఇలా అన్నాడు :

'తమ్ముడా, సంవరా!—ఇదేవిధంగా ధర్మపద్ధతిని నీవు రాజ్యం పాలించి, పేరు గడించు. నీ సోదరులమైన మేమందరమూ నిన్నుదీవిస్తున్నాము. నీకు శత్రుభయమేమీ లేదు. నిన్నూ నీ ఆస్తులనూ మేము వేయికన్నులతో కాపాడతాము. భూలోకమందు నీవు దేవేంద్రపదవి అనుభవించు.'

అన్నలందరూ కాశీరాజ్యమందు ఒక మండలమురోజులుండి, తమ్మునిపల్ల సమస్త మర్యాదలూ పొంది, చిన్నవానిని ఆశీర్వదించి, ఎవళ్ళ రాజ్యానికి వారు సంతృప్తితో వెళ్ళిపోయారు.

దాదాషా సమాధి

అనేకవందల సంవత్సరాల క్రిందట—
బీదర్ అనే గ్రామంలో ఒక చిన్న మఠం
వుండేది. ఆ మఠంలో దాదా అనే ఒక
భక్తుడూ, వుస్సేన్ అనే అతని శిష్యుడూ,
ఒక చిన్న గాడిదపిల్లతో సహా ఉంటూ
వుండేవాళ్ళు.

ఆ దరగా—అంటే సాయిబుల మఠం
అన్నమాట—మక్కాకు పోయే దారిలో
ఉండటంవల్ల మక్కా యాత్రీకులందరూ
ఆ దరగాలోకి పోయి వాళ్లవాళ్ల భక్తికొద్దీ
కానుకలు వేసి వస్తుండేవాళ్ళు.

ఆ వచ్చిన కానుకలవల్ల గురువు
శిష్యుడూ జీవిస్తూవుండేవాళ్ళు. ఆ మఠంలో
'జీవసమాధి' అయినట్టుగా చెప్పి, తన
గురువు గారిని గురించి దాదా పెద్దపెద్ద
పాటలూ తత్వాలూ పాడుతూఉండేవాడు.
తన శిష్యుడు వుస్సేన్ కుకూడా అవన్నీ
చక్కగా నేర్పాడు.

కొన్నాళ్ళయేసరికి వుస్సేన్ కు మనసులో
ఒక కోరిక పుట్టింది. గురువుగారిదగ్గరికి వెళ్లి
ఇలా అడిగాడు : 'ఇంతమంది సాయిబులు
మక్కా పోయి పుణ్యం సంపాదించుకుని
వస్తున్నారుగదా. మరి నేనుకూడా వెళ్లి
వస్తాను గురూ. అనుజ్ఞ యిప్పించండి'
అన్నాడు వుస్సేన్.

'సరే నాయనా, నీవు చేసిన సేవకు
మెచ్చాను. కాని ఫకీరును కావటంవల్ల నా
దగ్గర ఏమీ లేదు. అయినా నీకు నేనిచ్చే
బహుమతి ఒక్కటుంది. అదే మన గాడిద
పిల్ల. దీనిని శ్రద్ధగా గురువుగారు యిచ్చిన
కానుకగా స్వీకరించి 'తీసుకుపో' అని
హితవు చెప్పాడు దాదా.

సరే. ఒక మంచిముహూర్తం చూచుకొని,
దారిలోకి కాస్త రొట్టె వగైరాలు తీసుకుని
గాడిదపిల్లను వెంటబెట్టుకుని మక్కాకు
బయలుదేరాడు వుస్సేన్. పది పదిహేను

మజిలీలు చేసినతరువాత ఒక పెద్ద ఎడారి దాటవలసి వచ్చింది. గాడిదపిల్లకు ఎప్పుడూ ఇంత దూరం నడవటం అలవాటు లేక పొవటంవల్ల, నడవలేక నడవలేక కూలబడటం మొదలుపెట్టింది.

అయ్యో, గురువుగా రిచ్చిన బహుమతీ ఇలా అయిపోతున్నదే అని విచారించి, వుస్సేను గాడిదపిల్లను మెడమీద వేసుకుని రెండు మూడు మజిలీలు దాటాడు. కాని పాపం గాడిదపిల్ల, సరిగా మేత లేక, వడదెబ్బకు తట్టుకోలేక, ఒకరోజున పాపం, చచ్చి పూరుకుంది.

అది చచ్చినా బ్రతికినా గురువుగారి బహుమతీ కావటంవల్ల ఆ శవాన్నే బుజాన వేసుకుని మర్నాడు ప్రాద్దుపాడిచేసరికి ఒక నీళ్ళు వుండే ఖర్జూరపు గుబురువద్దకు చేరాడు వుస్సేను. శవం కంపు కొడుతుంది, యిక లాభం లేదనుకుని ఒక లోతైన గొయ్యి తీసి అడుగున కొన్ని ఖరూరపు మండలు పరిచి గాడిదపిల్ల శవాన్ని పెట్టి, పైన మళ్లా మండలు వేసి యినకతో దానిని బాగా కప్పివేశాడు.

ఇంతలో ఆ రాజ్యాన్ని వీలే సుల్తానుగారి సిపాయిలు కొంతమంది వచ్చి విమిటిదని అడిగారు. వుస్సేన్ తత్తరపోయి 'అయ్యో

ఇది మా గురువులైన దాదాపాగారి జీవ సమాధి అండి. ఒక గంటక్రిందటే అ మహానుభావులు సమాధి అయ్యారండి' అని వణికిపోతూ చెప్పాడు. భక్తితో వాళ్ళు సమాధికి నమస్కరించి వెళ్లిపోయారు.

వుస్సేన్ కు అక్కడ వుంటేనే మంచిదని పూహ తట్టింది. నాలుగైదు కర్రలు సంపాదించి చిన్న గుడిసె వేశాడు. ఆ సమాధి మీద వచ్చి పోయేవాళ్ళకు కనబడేటట్లు ఒక రాతిపలకమీద 'దాదాపా జీవసమాధి మందిరము' అనివ్రాసి, తత్వాలు పాడుతూ అక్కడే కూర్చున్నాడు. ఇలా వుండగా, క్రమేణా ప్రయాణికులు ఆ గుడిసెకు

రావటం, కానుకలు సమర్పించుకోవటం జరుగుతూవచ్చింది. కొన్నాళ్లకు వుస్సేన్ బాగా డబ్బు వెనకేసి, చక్కటి భవనమే కట్టించాడు ఆ యెడారిలో. ఇట్లా దాదా కీర్తి చాలాదూరం వ్యాపించింది.

అది పోయిపోయి 'బీదర్'లో ఉంటున్న అతని గురువు దాదాషాగారివరకూ ప్రాకింది. ఈమహానుభావుడు ఎవరై ఉంటాడో చూద్దామని బుద్ధివుట్టి దాదాగారు కొన్నాళ్లకల్లా ఆ భవనం వద్దకు చేరుకొన్నాడు. ఆ గుర్రాలను, ఒంటెలను, ఆ భవనాన్ని చూచి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. లోపలికి వెళ్ళాడు. ఇంకా ఆశ్చర్యపడ్డాడు.

లోపల హుక్కా త్రాగుతూ, శిష్యులు కొలువగా పట్టుపరుపులపై నవాబుదర్బా వెలిగిస్తున్న తన శిష్యుణ్ణి చూచి దాదాగారు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. వెంటనే శిష్యులందరినీ వుస్సేన్ బయటకు పామ్మనిచెప్పి, గురువు గారి కాళ్ళపై బడ్డాడు.

'ఏమిటి నాయనా, ఇదంతా?' అన్నాడు అత్రంతో దాదాగారు.

'ఏం చెప్పను గురూ. ఇదంతా మీదయ. మీరిచ్చిన గాడిదపిల్ల చచ్చింది. దానిని ఇక్కడే పూడ్చాను. తలవని తలంపుగా రాజభటులు వచ్చారు. ఎప్పుడూ ఎరగని ఆ రాజభటుల్ని చూడగానే భయపడి, గభీమని మీ పేరు చెప్పివేశాను. మీ పేరుమీదనే ఇంతవరకు ఈ సమాధి నడచిపోతున్నది. తీరా ఇప్పుడు కొంపతీసి మీరు ఫలానా అని తెలిస్తే, మనిద్దరికీ మొప్పుమే వస్తుంది. మరి అటుపైన మీదయ!' అన్నాడు, వుస్సేన్.

అందుకు దాదా 'నాయనా! నేను చెప్పలేదా గాడిదఐతేనేం, ఎప్పటికైనా ఎందుకైనా పనికివస్తుందీ అని. అక్కడ నేను పూజించే సమాధి మాత్రం ఏమిటనుకొంటున్నావు? అది దీని తల్లివే!' అన్నాడు.

ఈ కీలకం ఇప్పుడు తెలియగానే నిర్ఘాంత పోయాడు శిష్యుడు వుస్సేన్.

2

[కుండలినీదీపరాజైన చిత్రసేనుడు కీర్తికాంక్షతో ప్రజలపై పన్నులు సగానికి సగం తగ్గించివేశాడు. ఫలితంగా ధనాగారం వట్టిపోయింది. సేనాని సలహాపైన ధనం దోచుకువచ్చేందుకు కుండలినీ నైవ్యాలు ఓడలలో బయలుదేరినై. అదే సమయంలో దక్షిణదిగ్గసు తోకచుక్క కనబడింది.]

ఏమయితేనేమి, కుండలినీరాజ్య సైనికులతో బయలుదేరిన ఓడలు తీరం వదిలి సముద్రంలో పలక పోసాగినై. అప్పుడు సముద్రం ప్రకాంతంగానూ, గాలి ఎంతో అనుకూలంగానూ ఉన్నయి.

సైనికులందరూ ఆనందంగానే వున్నారు. కాని, సేనాధిపతియిన సమరసేనుడు మాత్రం తన ఓడపైన ఒక మూలగా అసనం ఏర్పరుచుకొని, దక్షిణ దిక్కున మెరిసే ఆ తోక చుక్కవైపే చూడసాగాడు. ఇంతకుముందు అస్థాన దైవజ్ఞుడు 'బయలుదేరవద్దు.

అశుభం! అశుభం!!' అని స్పష్టంగా చెబితే, ఆ మాట చెవికెక్కలేదు. ఇప్పుడు తోకచుక్కను చూడగా చూడగా సమరసేనుడికి తీరని భయం పట్టుకొన్నది.

కలవరపాటుతో అలా చూస్తూన్నంతలో అల్లంత ఎత్తున కారుమేఘాలు గబగబ వచ్చి, తోకచుక్కను కమ్మివేసినై. కటిక చీకటి అలముకొన్నది. సముద్రుడు గర్జింపసాగాడు. సైనికులు భయకంపితులయ్యారు.

సమరసేనుడు కూర్చుని అలా చూస్తూనే వున్నాడు. అంతలో నౌకాధిపతి వచ్చి—

“మహాసేనానీ! మన సైనికులలో కోలాహలం బయలుదేరింది. ఒక్కొక్కరూ తిరుగుబాటు స్వభావాన్ని కనబరుస్తున్నారు” అని చెప్పాడు.

కూర్చున్న చోటునుంచి లేచాడు సమర సేనుడు. ఒకమారు ఆకాశంకేసి, ఒకమారు సముద్రంకేసి చూచాడు.

‘కుండలినీదేవి కరుణిస్తే, త్వరలోనే అంతా అనుకూలమవుతుంది. సమరసేనుడి నాయకత్వంకింద సైనికులకు, ఎన్నటికీ చెరువు లేదని చెప్పండి!’ అన్నాడు.

నౌకాధిపతి పోయి, సమరసేనుడు చెప్పిన మాటలను అందరకూ వినికిడి

చేశాడు. అందరూ కూడా—తమ సేనానాయకునిమీదా, ఇలువెల్పు బనటువంటి కుండలినీదేవిపైనా పరిపూర్ణ నమ్మకమున్న దన్నట్టుగా తలలు వూపారు.

ఐతే, కొత్తమార్పు ఏమీ లేదు. ఇంకా సముద్రం అల్లకల్లోలంగానేవుంది. ఆకాశమంతా కారుమేఘాలతో నిండింది. భయం కరమైన పెనుగాలికూడా ప్రారంభమైంది.

ఇది చూచి సైనికులకు గుండెనిబ్బరం సడలింది. ప్రతి ఒక్కరికీ వళ్ళు కంపించసాగింది. ఆ వాయువేగానికి ఓడలు, ఒక దారితెన్నూ లేకండా, తలకొక దిశకూ చెదరిపోయినై. ఈ స్థితిలో ఎవడికి వాడు, ఏ అసరా దొరికితే అది చేతపట్టుకొని, ప్రాణరక్షణకొసం పెనగులాడజొచ్చాడు.

రాత్రి అవుతున్నకొద్దీ గాలి తీవ్రతరమవుతూవుంది. నావికుల స్వాధీనం తప్పిన ఆ ఓడలు ఒకదానికొకటి ఢీకొని చిన్నాభిన్నం కాసాగినై. తక్కిన ఓడలన్నీ దెబ్బ తిన్నాయి కాని, సమరసేనుడు ఎక్కివున్న ఓడమట్టుకు పటిష్ఠంగా నిర్మింపబడిందికావటంచేత, అలలమీద తేలిపోతూనేవుందికాని, శిథిలంకాలేదు.

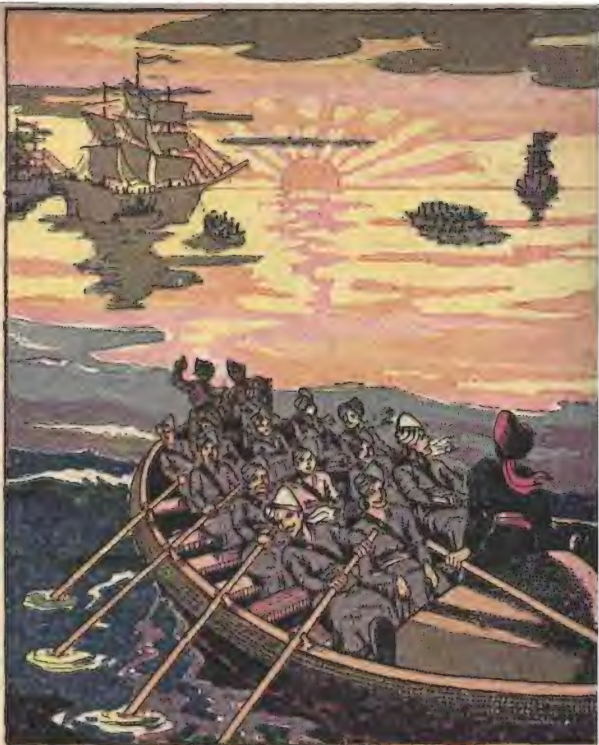
సూర్యోదయం ఐతేగాని, ఎన్ని ఓడలు మునిగినయో, ఎంతమంది చచ్చిపోయారో

లెక్క దొరకడు. సమరసేనుడుమాత్రం ఏం చెయ్యగలడు? తన ఓడలో ఉండే కుండ లి నీదేవి విగ్రహంముందు మోకరిల్లి, భక్తితో ప్రార్థిస్తున్నాడు.

చిత్రమేమిటోకాని, ఆకస్మికంగా బయలుదేరిన గాలి మబ్బులా, వచ్చినవి వచ్చినట్టుగానే మాయమైపోయినై. దేవి విగ్రహంముందు తపోనిష్ఠలో కూర్చోనివున్న సమరసేనుణ్ణి సైనికులు ఆత్రంతో పిలిచారు: 'అలబడి తగ్గింది. సూర్యోదయమయింది. ఒక్కసారి వచ్చి దర్శనమిప్పించండి' అంటూ.

బ్రహ్మాండమైన బరువు దించుకున్నట్టుయింది సమరసేనుడికి. ఒక్కసారి పెద్దగా నిట్టూర్చి, పైకి వచ్చాడు. తన ఓడలలో సగానికి సగం సముద్రంలో కలిసిపోయినై, మిగిలినవయినా ఒకచోట లేవు. రెండుమూడు మైళ్ళ కైవారంలో నడి సముద్రమందు అవన్నీ తేలి ఆడుతున్నాయి.

వచ్చినవాళ్లు చావగా, మునిగిన ఓడలు మునిగిపోగా, ఉన్నవాటివైనా ఒక్కచోట చేర్చటమే కర్తవ్యమని నిశ్చయించాడు. వెంటనే తన ఓడకు లంగరు వేయించాడు. ఓడలమీద మనుషులను పంపి, దూరాన వుండే అందరనూ రప్పించాడు.

కబురు వెళ్ళి వెళ్ళటంతోనే చెదరిపోయిన ఓడలన్నీ ఒక్క చిటుకసేపటిలో వచ్చేసి, సేనానివుండే పెద్దఓడ చుట్టూ చేరుకొన్నాయి. సైనికులందరూ ఓడలపైకి వచ్చి నిలబడి, సేనానికి తలలువంచారు.

ఆ నిలబడినవారిలో ప్రతి ఒక్కడూ, రాత్రి తుపానుదెబ్బకు నానా యాతనలూ పడి, అదృష్టవశాన బతికి బయటపడ్డవాడే! ఇంకా యేమి కిడు మూడబోతుందోనని గుండెబెదురుతో భయపడుతూనేవున్నారు.

పరిస్థితి అంతా ఇట్టే పసికట్టాడు సమరసేనుడు. రాత్రికలిగిన ఉడుటుకు, సముద్రమంటే సైనికులందరూ హడలిపోతున్నారు.

అందుచేత, ఇంకా సముద్రంమీదనే కాలం గడపడమనేది కానిపని. చూడగా తామిప్పుడు ఎక్కడవున్నదీ, బాడ తెలియటమేలేదు. వెంటనే ఒకరిని తెరచాపకొయ్య శిఖరానికంటా ఎక్కి చూడమన్నాడు సమరసేనుడు.

సేనాని ఆజ్ఞప్రకారం ఒకడు శిఖరం ఎక్కాడు. తక్కిన అందరి దృష్టి అతని మీదనే లగ్నమైవుంది. ఆ యెక్కినవాడు కొంతసేపు చుట్టూ పరికించి, “దగ్గరలో ఎక్కడా భూప్రదేశం కనపడటంలేదు. కాని... తూర్పుదిక్కున చాలా దూరంలో పక్షులు ఎగురుతున్నట్టుగా నా దృష్టికి గోచరిస్తున్నది,” అన్నాడు.

ఈ మాట చెవినిపడగానే సమరసేనుడు “జై—కుండలినీ మహాదేవికి జై” అంటూ ఉత్సాహంతో కేకలుపెట్టాడు. అతనితోపాటు సైనికులందరూ ‘కుండలినీమహాదేవికి జై!’ అని పెద్దగా విజయధ్వనాలు చేశారు.

పక్షులెగురుతున్నవని వినగానే, రక్షణ దొరికినట్టే సంతోషించాడు సమరసేనుడు. సమరసేనుడితోపాటు సైనికులు కూడా సంతోషించారు.

సేనాని ఆజ్ఞప్రకారం ఓడలన్నీ ఆ పక్షులు ఎగురుతున్న దిక్కుకే పోసాగినై.

తెరచాప కొయ్యపైకి ఎక్కిన సైనికుడు అక్కడనే వుండి, ఓడలన్నిటికీ దారి చూపు తున్నాడు. ఎంతకూ భూమి అనవాలు దొరక నందున సైనికులలో మళ్ళీ నిరాశ అలము కొన్నది. సూర్యాస్తమయం కాబోతున్నదనే సరికి, 'అయ్యో!—ఇంకా స్పేవటిలో చీకటి పడిపోతుందే!—ఈ మహాసాగరంలో నడు మధ్యని దారి తెన్ను కానక తపించాలి కదా!—' అని భీతి చెందసాగారు.

అటువంటి సమయంలో శిఖరంమీద ఉన్న సైనికుడు "అదిగో!—అదిగో!— భూప్రదేశం! దగ్గరలోనే వుంది," అని ఎలు గెత్తి అరిచాడు. అందరూ సంతోషించారు.

ఓడలన్నీ అదే దిశకు సాగిపోతున్నవి. అంతలోనే సూర్యాస్తమయమయింది. అయ్యేసరికే ఓడలన్నీ ఒకానొక భూప్రదే శానికి చేరుకున్నాయి. అది ఒక ద్వీపమని తెలిసింది. భూమిమీద అడుగుపెట్టాలని ప్రతిసైనికుడి మనసూ ఉరకలు వేస్తున్నది. కాని, 'ఒకళ్ళూ ఓడ దిగవద్దు' అని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు సమరసేనుడు.

ఇప్పుడు వారు చేరుకున్నది ఒక ద్వీపం. భయంకరమైన ఒక మహా ద్వీపం. సముద్రం లోపలికంటా ఒరుసుకువచ్చిన పర్వతపంక్తులు. వాటిపైన ఇచ్చవచ్చినట్టు

పెరిగిన మహావృక్షాలు. పైగా—వింతవింతల వన్యమృగాలు—ఇటువంటివాటితో కూడు కొన్న ఆ కొత్తప్రదేశం ఎలాటిదో తెలుసు కోకుండా సైనికులు దిగటం ప్రమాదం కదా!—అందుకనే ఒక్కళ్ళనూ ఓడ దిగ వద్దన్నాడు సమరసేనుడు.

ఐతే, తన సైన్యాన్ని రెండుపాయలుగా విడదీశాడు. అందులో కొంతమందిని చిన్న చిన్న పడవలలో ఆ ద్వీపంయొక్క తీరానికి పంపడం మంచిదని తలిచాడు. వీరు పోయి, మంచిచెడ్డలు తెలుసుకువచ్చాక, తక్కిన వాళ్ళు పోయి రావచ్చునని ఆతని వృద్ధేశం. ఐతే—ముందుగా ఆ ప్రదేశానికి పోయి

రావటానికి సమర్థత గల ఆ సైనికు లెవరు? అటువంటి కొత్త ప్రదేశానికి పోయి సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకోవాలంటే ధైర్యమూ సాహసమూ మాత్రమే చాలదు; సమయోచితమైన యోచనా, యుక్తి కావాలి.

ఇంతగా ఆలోచించిన తరువాత, స్వయంగా తను వెళ్లిరావటమే అన్నివిధాలా శ్రేయస్కరమని తోచింది సమరసేనుడికి. ఎంతటివాడికైనా ఒంటరిగా వెళ్లటం ప్రమాదకరమే. అందుకని, ఆరితేరి అనుభవం గడించిన ఆరుగురు సైనికులను యెంచి, వెంటతీసుకొని ఆ కొత్తదీప్తిపానికి బయలుదేరాడు. సమరసేనుడూ, ఆరుగురు

యోధులూ చిన్న పడవలెక్కి, కొంచెం సేపటిలో తీరం చేరుకొన్నారు.

తీరప్రాంతమంతా నిర్జనంగా వుంది. ఎక్కడా మానవుడు మసలిిన అలికిడే లేదు. అంతమాత్రాన సమరసేనుడు ఏమరిపాటు చెందలేదు. ఆయుధహస్తమై నిద్రగానే వున్నాడు. 'ఏ చెట్టు చాటునించే, హఠాత్తుగా ఒక బాణం రావచ్చుకదా...' అని అనుమానం కలిగింది సమరసేనుడికి.

అనుమానిస్తూ ముందుకు కదులుతూ వున్న అతనికి భయంకర గర్జన వినబడింది!

'సేనానీ! ఈ గర్జన సామాన్యమయింది కాదు. ఇటువంటి వికృతమైన, భీతాహవామయిన గర్జన మా జీవితంలోనే విని ఉండలేదు' అన్నారు యోధు లారుగురూ, కంపించిపోతూ.

ఈ మాట నిజమని తోచింది సేనానికి.

ముందుకు నడిచాడు సమరసేనుడు. ఆయుధహస్తమై యోధులారుగురూ అతని వెంబడే నడవసాగారు. కాస్సేపటిలో చెట్ల మధ్యకు చేరుకొన్నారు. వారిముందున్న పెద్ద కొలనుకేసి చూచారు.

అక్కడివృశ్యానికి వారు నిశ్చేష్టులయ్యారు. ఏమీ?—అనుకొన్నట్టుగానే, అది ఒక భయంకొలిపే వింతజంతువుల పోరాటం!—

CHITRA

విచిత్ర రూపాలతో మరి ఎన్నెన్నో మృగాలు చుట్టుపక్కలనుండి ఆ పోరాటాన్ని తిలకిస్తున్నాయి. దరిదాపుల చెట్ల కొమ్మలపైన మనుష్యాకారంలో వుండే, పెద్ద పెద్ద నరవానరాలు రణరంగాన్ని చూస్తూ, వాటిలో అవి మాటాడుకొంటున్నాయి. శిలలతో తయారైన ఆయుధాలను అవి చేతులలో ధరించివున్నాయి.

సమరసేనుడు, తోడి యోధులతో ఇలా అన్నాడు: 'నిజంగా ఇవన్నీ వింతజంతువులే. ఆ చెట్లపైనున్నది నరులూ కాదు, వానరాలూ కాదు. రాతియుగంలో నివసించిన మానవులను మనం చూస్తున్నామన్నమాట. ఇప్పుడిది జంతువులు ఎన్నో లక్షల సంవత్సరాలకు పూర్వపువి.' ఏమి చెప్పటానికి సైనికులకు తోచలేదు. ఇంతటి భయంకరమైన ద్వీపంనుండి దోచుకుపోదామంటే వాళ్ళకు ధనరాసులేం దొరుకుతే?

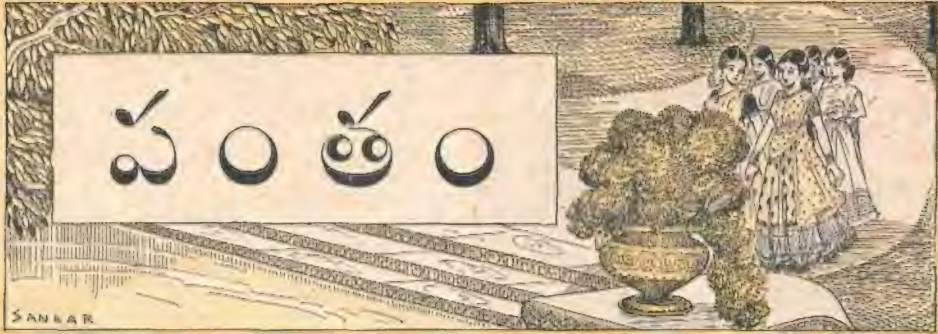
సరీగా ఇదే ఆలోచన, సమరసేనుడికి కలిగింది. కుండలినీరాజ్యపు ధనాగారాన్ని నింపటానికిగాను పరరాజ్యాలు కొల్లగొట్టే వుద్దేశంతో బయలుదేరాడాయె తను. అందుకు బదులు ఇప్పుడిది భయంకరమైన ద్వీపం తగిలింది. ఏమిటి కర్తవ్యం?

ఇలా ఆతని ఆలోచన సాగిపోతూ వుండగా ఆ వింత జంతువుల పోరాటం భయంకరం కాజొచ్చింది. చుట్టూ వున్న చెట్ల చాటునుంచి ఏనుగులు ఘోరకరిస్తూ దూరంగా పారిపోసాగినై. వాట్లలోనుంచి ఒక బరావతంలాంటి ఏనుగు వేరుపడి సమరసేనుడు దాగివున్న వైపుకే గబగబ పరుగెత్తి రాజొచ్చింది.

సైనికులను హెచ్చరించి సమరసేనుడు చెట్టుపైకి ఎగబాకాడు. అదే సమయంలో గర్జిస్తూ రెండు సింహాలు ఆ ఏనుగుమీదికి ఎగసివచ్చినై.

—[ఇంకా వుంది]

సిరిపురరాజ్యానికి ప్రభువు ప్రదీపుడు. ప్రదీపుని ఆస్థానంలో రాజుకంటే ఎక్కువ ప్రతాపం కలవాడు రాజగురు. రాజగురు మాటకు ప్రదీపుడు ఎన్నడూ ఎదురాడి యెరుగడు.

ఏమీ అంటే—ఈ రాజగురు మామూలు పురోహతు లందరివంటివాడు కాదు. మహా తపశ్శాలి. ‘సంజీవి’ విద్యను కూడా సాధించి, సిద్ధిపొందినవాడు. ఇటువంటి మహిమ కలిగివుండటంచేతనే, రాజగురు నకు ప్రదీపుడు లొంగివుండటం, ప్రదీపునికి సామంతులందరూ తల ఒగ్గటమున్నూ.

ప్రదీపునికి ఒకే ఒక్క కుమార్తె సుధీ మణి. రాజగురునకూ ఒక కూతురున్నది— సౌమ్య. బాలికలిద్దరూ సమవయస్కులు. ఒక కంచాన తిని, ఒక మంచాన పండు కొంటూవున్న ప్రాణస్నేహితులు. ఎన్నడూ

గాని, ఇద్దరూ ఒకరిని విడిచి ఒకరు ఉండ లేకపోయేవాళ్ళు.

ఇటువంటి నేస్తులు, ఒకరోజున ఉద్వాన వనంలోని కొలనుకు జలకమాడబోయారు. దుస్తులు తీసి గట్టుపైన పెట్టుకొని, నీటిలో దిగారు. వాళ్ళు దిగిన కొంచెంసేపటిలోనే అకస్మాత్తుగా పెద్ద గాలి వచ్చి, వాళ్ళు పెట్టు కొన్న దుస్తులన్నీ తారుమారయిపోయినై. గాలివేయటంవల్ల వాళ్ళు వెంటనే జలక్రిడలు ముగించుకొని, గట్టుమీదికి వచ్చేశారు. ముందుగా వచ్చిన రాజకుమారి తొందరలో సౌమ్యచీరను కట్టేసుకుంది.

ఇది చూచి సౌమ్య “అక్కా!—నువ్వు కట్టుకొన్నది నా చీరనుమా!” అన్నది. ఇందుకు రాజకుమారి అదొకలాగ ముఖం పెట్టి, “నీచీర యేమిటే, నీ చీర? అంతా మా సౌమ్యేకదా?” అని వ్యధికరణంగా

మాటాడింది. ఈ మాటకు సహించలేక, సామ్య బదులుచెప్పింది.

సామ్య అలా బదులుచెప్పినకొద్దీ రాజకుమారికి రాజసం ఎక్కువ కాసాగింది. "మా సామ్యు తిని బతుకుతూ మమ్మలినే తూలనాడతావా? అంత కళ్ళు నెత్తిమీదికి వచ్చినయా?" అంటూ, సుధీమణి సామ్యను కొట్టి, పక్కనున్న పాడునూతిలోకి తోసివేసి, తనమానాన తను వెళ్లిపోయింది. ఇంత గొడవ జరిగినా, రాజకుగాని, రాజ్యంలో మరెవ్వరికాని కాస్తం తయినా తెలియనే తెలియదు. సామ్య, పాపం—ఆ పాడునూతిలోనే పడివున్నది!

ఇలా వుండగా, వేటకోసమని మౌసల రాజకుమారుడు ఆ ప్రాంతానికి వచ్చాడు. పాడునూతిలో పలినుంచి మనిషి కంఠస్వరం వినిపించేసరికి, పోయి తొంగిచూచాడు. చూచి, సామ్యను వెంటనే పైకి తీసి, కుశల ప్రశ్నలు వేశాడు. అమె ఫలానా గురుపుత్రి అని తెలుసుకొని చాలా విచారించాడు.

సామ్య, తన కథను అతనితో వలపోసుకొని, తనను రాజుగా చేసుకోమని ప్రాధేయ పడింది. సామ్య అతనిని ఆకర్షించిన మాట నిజమే. కాని, అమె కోరికను మన్నించటానికి అతను సాహించలేకపోయాడు.

ఏమీ?—'సంజీవి' మహిమలో నిద్దుడైన రాజగురు కూతురాయె ఆమె! అందుచేత మారుచెప్పకనే మరలిపోయాడు.

పరిస్థితులు ఎదురెత్తుగా ఉండటం చూచి, సామ్య నిరాశతో ఒక చెట్టుకింద కూర్చొని ఏడుపసాగింది.

ఇంతలో అక్కడ—రాజగురు, తన కూతురు కనబడకపోవటంతో, కలపరపడి రాజువద్దకు వెళ్ళాడు. రాజుకూ అగమ్యం గానే తోచింది. వెంటనే భటులనూ, పరిచారికలనూ పంపించి గురుపుత్రిని వెతుక్కురమ్మన్నాడు ప్రదీపుడు. వారు పోయి వెతకగా వెతకగా, కొంతమంది పరిచారి

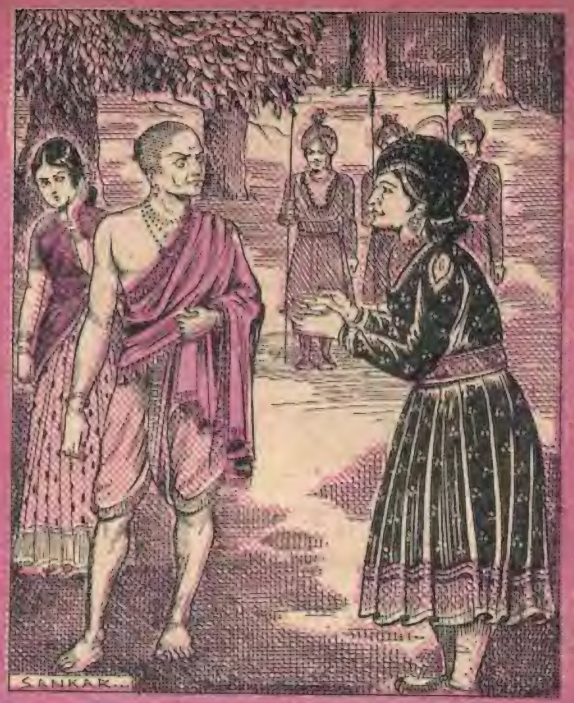
కలకు చెట్టుకింద విలపిస్తున్న సౌమ్య కంటబడింది. కాని, ఎన్ని విధాల బతిమాలినా ఆమె ఇంటికి రానన్నది.

ఈ మాట వచ్చి చెప్పేసరికి, రాజగురు ఊగ్రుడయ్యాడు. రాజు కంగారుపడ్డాడు. ఉన్నపాటున ఇద్దరూ, పాదచారులై ఆ చెట్టు కిండికి పోయి, సౌమ్యవల్ల సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకొన్నారు.

రాజు విచారానికి అంతు లేకపోయింది. గురువు పాదాలకు నమస్కరించి, “మహత్మా!—ఇది నా తప్పు. నన్ను అనుగ్రహించి పిల్లను క్షమించండి. దాసాను వాసుదను ..” అంటూ ప్రార్థింపసాగాడు.

అప్పుడు రాజగురు తన కుమార్తెను ఇంటికి రమ్మంటే, ఆమె రెండు కోరికలు కోరింది: మొదటిది—తను ఫలానా మౌసల రాజపుత్రునికి భార్య కావటం. రెండవది—రాజకుమారి ఐన సుధీమణి తనవెంట ఆ రాజ్యానికి చెలికత్తైగా రావడం.

రాజువైపు చూచాడు రాజగురు. రాజు తనవల్ల కావలసిన విపని ఐనాసరే చేసే తీరుతానని వాగ్దానం చేశాడు. అంతట—తండ్రి అనుజ్ఞ ఇవ్వగా, సౌమ్య మౌసల రాజపుత్రుని పెళ్ళాడటమూ, ఆమె వెంట సుధీమణి వెళ్ళటమూ, అనుకొన్న ప్రకారం

జరిగింది. ఇప్పుడు సౌమ్యవశంలో ఉన్న సుధీమణి, ఇష్టమున్నా లేకున్నా, ఆమె చెప్పిన వసులన్నీ చేసేతీరవలసి వచ్చింది. సుధీమణికి ఇటువంటి ఒత్తిడితో కాలమానం గడచిపోతూవుంది.

కొంతకాలానికి సౌమ్య కొడుకును కన్నది. కొడుకు పుట్టినప్పటినుంచి సౌమ్య సుధీమణిని కొడరికం పెట్టడం మరీ ఎక్కువైంది. ఇది చూచి రాజపుత్రుడు సహించలేకపోయాడు.

ఆమెను ఈ చిక్కునుండి విడిపించటానికే రాజపుత్రుడు నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈ సంకల్పంతో రాజపుత్రుడు సుధీమణిని

వచ్చింది, దూర ప్రదేశం తీసుకపోయి, అమెను పెళ్లిచేసేసుకొన్నాడు.

ఇది ఎలా ఐతేనేం, సామ్యకు తెలిసింది. అమె తండ్రివద్దకు పోయి గోల పెట్టింది. తండ్రి ఐన రాజగురు ఉగ్రుడై, వెంటనే 'రాజపుత్రుడు వృద్ధుడుగా మారి పోవుగాక!' అని శపించాడు. శాపం తగిలి, తక్షణమే మౌనల రాజపుత్రుడు ముసలివాడుగా మారిపోయాడు.

ఇలా మారిపోయిన రాజపుత్రుడు మామ అయిన రాజగురువద్దకు పోయి, అన్ని సంగతులూ వెల్లడించి, న్యాయం పాలించమని వేడుకొన్నాడు.

క్షణంసేపు ఆలోచించాడు రాజగురు; 'శాపమా తిరుగులేనిది. ఐతే, ఎవరైనా కోరి తీసుకొంటే నీ ముసలితనం పోతుంది!' అని సర్ది చెప్పాడు.

ఎవళ్ళూ కోరి ముసలితనం తమపైకి తీసుకోరనే ధీమాతోనే ఇలా అన్నాడు.

అంతా బాగానే వుంది. కాని, రాజగురు తలచినట్టుగానే, ముసలితనం తీసుకోవటానికి ఒక్కళ్ళూ ఇష్టపడలేదు. రాజపుత్రుడు ఈ దిగులుతో వుండగా, అతని కొడుకు, ఎవరికీ తెలియకుండా, వృద్ధాప్యం తనకు రావాలని కోరుకొన్నాడు.

అకస్మికంగా తన రూపం మారిపోవటంతో రాజపుత్రుడు అశ్చర్యపోయాడు. ఇదేమిటా అని పరిశీలించగా, ముసలి రూపంలో వున్న తన పసివాడు ఎదుట పడ్డాడు. తండ్రి మనోవేదనకు అంతు లేక పోయింది.

ఇదంతా రాజగురునకు తెలిసింది. ముద్దుల మనమడిని ఆ రూపంలో చూచి ఏ తాత సహించగలడు? మనమడి త్యాగాన్ని మెచ్చుకొని, వెంటనే శాపం ఉపసంహరించుకొన్నాడు. నాటినుంచి సామ్య, సుధీమణులు చిన్నప్పటిలాగే కలసిమెలసి సుఖంగా వుంటున్నారు.

చిన్న పుడు

1. బడిలో నా అల్లరి

—*—

అల్లరి అంటే సామాన్యంగా చెడ్డపని అని అనుకుంటారు చాలామంది. నిజానికి అల్లరి అనేది బాలబాలికల ఉత్సాహానికి, పయ సుకూ తగినటువంటి స్వభావసిద్ధమైన ఒక అలంకారం. చిన్నబిడ్డలు చేసే అల్లరిలో చక్కటి యోచనా, కల్పనా, యుక్తి, ధైర్యమూ ఎన్నో ఇమిడివుంటాయి. అయితే మోతాదు మించినప్పుడు వెగటుగా వుంటుంది కాని, హద్దులో చేసే పిల్లల అల్లరి ముద్దుగానే వుంటుంది. చిన్న పిల్లలు చేసే అల్లరి పెద్దవాళ్ళకు చేత కానేకాదు. ఒకవేళ వారు చేయబోయినా, అది అసహజమనిపిస్తుంది.

మీ అల్లరిచేష్టలు ఇంట్లో—బడిలో—ఆటస్థలాలలో—ఎన్నో రకాలు వుంటాయి. ఇప్పుడు మీరు—బడిలో చేసివున్న ఒక చక్కటి అల్లరి ఘట్టాన్ని గురించి మన చందమామలో ఒక పేజీకి సరిపోయేటట్టు ఉన్నది ఉన్నట్టుగా వ్రాసి పంపించండి. మీరు పంపే కవరుమీద 'వ్యాసరచనపోటీ' అని వ్రాయాలి.

—*—

సమస్యలు

సింహం మృగరాజు

అనేది ఒక లోకసత్యం. ఐతే, సింహమే ఎందుకు రాజుగా ఉండాలి? అవుగాని, మేకగాని ఎందుకు ఉండకూడదు? ఉండవచ్చును. ఈ విషయంలో మీ వాదాల్ని సమర్థిస్తూ చందమామలో అర్థ పేజీకి మించకుండా వ్రాసి పంపండి.

* పై రెండు శీర్షికలకూ సంబంధించిన రచనలను ఒకే కవరులో పంపవచ్చు.

* ఈ పోటీలకు పంపే రచనలు ఫిబ్రవరి 10-వ తేదీలోగా మాకు చేరాలి.

* ఈ పోటీలకు బహుమతు లున్నవి.

పంపవలసిన చిరునామా:—

కథల తాతయ్య, చందమామ, మదరాసు - 26

ఉ ప చా రం

కోదండపాణి గొప్ప వ్యాపారస్తుడు. బజారులో ఆంగడి గాక అతనికి గొప్ప భవనమున్నది. ఆ భవనంలో ఎత్తెక్కికడిపాలూ పంకాలూ ఉన్నవి. రాత్రిపూట కొట్టు మూసి వేసి ఇంటికి రాగానే, రోజువారీ ఆదాయం ఎంతో తెల్పుకోవటానికని, డబ్బుంతా కుప్పరించి, నోట్లకు నోట్లు, చిల్లరకు చిల్లర వేటికవి విడమర్చి లెక్కపెట్టటం అతనికి మామూలు.

ఒకనాటి రాత్రి పదిగంటలకు అలానే రొట్టెం లెక్కిస్తూవున్న సమయంలో, ఎవరో తలుపు తట్టి పిలిచినట్టయింది. పిలుపు ఆందుకొని బదులు చెప్పకుండావుంటే బాగుండదుకద. అందుచేత, పరిచివున్న రొట్టెంమీద రూమాలు కప్పి, గభీమని వెళ్ళి తలుపు తీశాడు.

చూడగా—ఆ వచ్చినతను గురవయ్య. గురవయ్య కోదండపాణి ఆంతరంగికులలో

ఒకడు. వానికి గల చనవునుబట్టి అతను సరాసరి కోదండపాణి డబ్బు లెక్కిస్తూన్న గదిలోకే వచ్చేశాడు.

కుశలప్రశ్నలయినై. తరువాత గురవయ్య 'మామా!—నాకు ఇప్పడొక పెద్ద చిక్కు వచ్చిపడింది. ఎలానా ఒక్క పాతిక రూపాయలు సర్దుబాటు చేయాలి' అని అడిగాడు.

కోదండపాణి అలోచనలో పడ్డాడు. తన వ్యాపారపు చిక్కులూ, డబ్బు ఇబ్బందులూ, అన్ని పూసగుచ్చినట్టు-మనసుకు నచ్చేటట్టు విప్పిచెప్పాడు చాలాసేపు.

'అలాకాదు. ఎంత వద్దైనాసరే, ఎక్కడి నుంచి ఐనాసరే, తెచ్చి పెట్టక తప్పదు' అంటూ బలవంతపెట్టసాగాడు గురవయ్య. మాట తీసెయ్యటానికి వీలులేని పరిస్థితి ఏర్పడింది కోదండపాణికి. ఇదిలా వుండగా—వాళ్ళిద్దరూ ఇలా ప్రసంగించుకొంటూ

వుండగానే అకస్మికంగా లైటు ఆరిపోయి, గదిఅంతా చిమ్మచీకటి ఐపోయింది.

వెంటనే కోదండపాణి అప్యాయంగా గురవయ్య చేతులు రెండూ పట్టుకొని, 'మామా! — మరేమీ అనుకోవద్దునుమా.

నివంటవాడు ఈ రాత్రివేళ వస్తే మాట తక్కించలేకపోయానుకదా అని మనసులో ఎంతో బాధగా వుంది' అని సానుభూతితో మాటలు సాగించాడు.

పైగా 'రాకరాక వచ్చావు. భోజనంచేసి వెళుదువుగాని' అంటూ కోదండపాణి గుర వయ్యను రెండుచేతులూ పట్టుకొని బతిమ లాడసాగాడు. 'అహ—పద్దు, పద్దు. వెళ్లిస్తా' నని గురవయ్య అంటే, కోదండపాణి ఇంకా బలవంతపెట్టాడు.

అంతలో గుప్పమని లైటు వెలిగింది. ఇదేమిటా గొడవ చూదామని ఇంటావిడ అక్కడికి వచ్చింది. ఆమెట్టున కోదండ

పాణి గురవయ్య చేతులు విడిచిపెట్టి, 'ఐనా, గురవయ్య మామా! — మేము కోరటమే కాని, మాలాటి వాళ్ల ఇళ్లలో మీరు భోంచేస్తారా! సరేలే, కానీ...' అని తేలికగా అనేశాడు.

గురవయ్య సెలవు తీసుకొని వెళ్ళి పోయాడు. 'వాడిని భోజనానికి ఉండమని ఎందుకండి అలా బతిమాలుతున్నారా?' అని కోపంతో అడిగింది కోదండపాణి భార్య.

అందు కతడు 'ఓసి ఆమాయకురాలా!- వాడి నెవడు ఉండమంటాడు, ఈ అప రాత్రివేళ భోజనానికి! లైటు ఆరిపోవటం చేత, వాడు డబ్బు కాజేసిపోతాడేమోనని ఇంత నాటకం అడవలసివచ్చింది' అని సమాధానం చెప్పాడు.

భర్త తెలివితేటలకూ, సమయోచితమైన యుక్తికి చాలా సంతోషించింది కోదండ పాణి భార్య.

సింహం పోయింది!

మొగలాయి చక్రవర్తి ఐన ఔరంగజేబుకి మహమ్మదీయ మతం అంటే ఎంత అభిమానమో ఇతర మతాలంటే అంత ద్వేషం. అందులోనూ హిందూమతమంటే మరీను.

చక్రవర్తి బారినుండి హిందూమతాన్ని కాపాడి, దేశాన్ని తిరిగి వశంచేసుకుని స్వత్రంత హిందూసామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించాలని మహారాష్ట్ర నాయకుడైన శివాజీ కంకణం కట్టుకున్నాడు. కట్టుకొని, ఒక్కొక్క కోటనే వశంచేసుకోవడం ప్రారంభించాడు.

శివాజీకి ఇటువంటి దేశాభిమానం కలగటానికి కారణం ఆతని మాత జిజీబాయి.

జిజీబాయి ప్రతాపగడ కోటలో ఉంటున్నది. ఆ కోటకు కొంచెం దూరంలోనే సింహగడమనే మరొక కోట ఉంది. ఒకనాడు వీధి ఆలోచిస్తూ ఆటు చూచేసరికి, జిజీబాయికి ఆ కోటబురుజులు కనపడ్డాయి. ఆ కోట మొగలాయీల వశంలో వున్నది.

ఉదయభానుడనే రాజపుత్ర వీరుడు దానిని కాపాడుతున్నాడు. దానిని ఇంకా శివాజీ వశంచేసుకోకపోవటం ఆమెకు నచ్చలేదు. వెంటనే కుమారునికి కబురుచేసింది.

శివాజీ అప్పుడు రాజగడ కోటలో ఉన్నాడు. తల్లి కబురుచేసిందనగానే అతడు గుఱ్ఱం ఎక్కివచ్చి, ప్రతాపగడం చేరుకుని తల్లికి సమస్కరించి, 'అమ్మా!—విమిటి సెలవు?' అన్నాడు.

ఆమె నవ్వుతో, 'నాకిక్కడ ఉబుసు పోవటంలేదు, చదరంగం ఆడుకుందామని పిలిచాను. ఒక్క ఎత్తు వేద్దామా' అన్నది. శివాజీ ఆశ్చర్యపోయాడు. తల్లి కోరిక ప్రకారం ఆటకు కూర్చున్నాడు.

ఆటలో జిజీబాయే నెగ్గింది. 'నేను గెలిచాను కనుక నువ్వు విమిస్తావు శివా?' అంది. 'అమ్మా, నువ్వేమి కోరుకుంటే అదే ఇస్తాను' అన్నాడు శివాజీ. ఆమె

వెంటనే దూరాన కనబడుతూవున్న సింహ
గడ కోటను చూపించి 'శివా, ఆ కోట
మహారాష్ట్రుల వశమయేవరకూ నాకు నిద్ర
పట్టదు. వెంటనే మన వశం కావాలి!' అంది.

శివాజీ నిర్భాంతపోయాడు. 'అమ్మా,
ఉదయభానుజ్ఞి ఓడించి, కోట వశం చేసు
కోవడం సులభమైన పని కాదు' అన్నాడు.

జిజీబాయి వినిపించుకోలేదు. 'ఏమి
కోరుకుంటే అదే ఇస్తానన్నావుగా!' అని
అతని వాగ్దానం జ్ఞాపకం చేసి లోపలకు
వెళ్ళిపోయింది.

శివాజీ తిరిగి రాజగడం చేరుకున్నాడు.
కొలువులో ఉన్న వీరుల నందరినీ రప్పించి
తల్లి ఆజ్ఞను తెలియపరిచాడు. వాళ్ళంతా
ఏకకంఠంతో, 'దీనిని సాధించటానికి ఒక్క
తానాజీయే సమర్థుడు' అన్నారు.

అప్పుడు తానాజీ అక్కడ లేడు. కుమా
రుని పెళ్ళికి తరలివెళ్ళాడు. ఉన్నపళాన
రావలసిందని తానాజీకి కబురు వెళ్ళింది.

శివాజీ పంపిన దూత, ఇంకొక ఘడి
యలో లగ్నం అనగా పెళ్ళిపందిరి చేరుకొని
ప్రభువుల ఆజ్ఞ తానాజీకి తెలిపాడు.

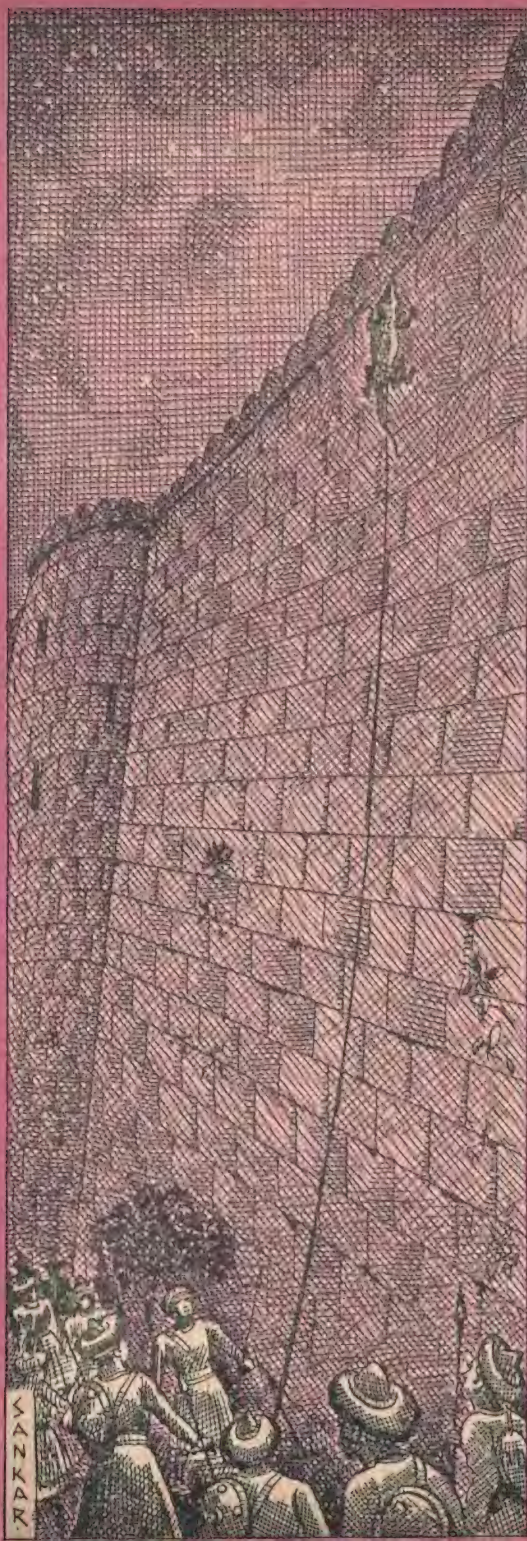
'ఆ మూడు ముళ్ళూ పడగానే వెళ్ళు
దురుగాని' అన్నాడు కన్యాప్రదాత. 'క్షణం
కూడా ఆ గటానికి వీలు లేదు' అంటూ

తానాజీ గుఱ్ఱం ఎక్కి, ఒక్క పరుగున వెళ్ళి
రాజగడం చేరుకున్నాడు.

శివాజీ అతనికి రాజమాత జిజీబాయి
కోర్కెను తెలియచేశాడు. "'సింహగడం
మహారాష్ట్రుల వశమయేవరకూ నాకు నిద్ర
పట్టదు' అంది మాతాజీ. నువ్వే నేనే
ఇందుకు పూనుకోవాలి."

తానాజీకి శక్యంగాని పని లేదు. 'రాజ
మాత ఆజ్ఞ పాటించటంకోసం, హిందూ
సామ్రాజ్య స్థాపనకోసం ప్రాణమైనా బలి
ఇవ్వటానికి నేను సిద్ధంగా వున్నా'నంటూ
తానాజీ తన సైనికదళాలకు కబురుచేశాడు.
ఆ రాత్రి—సింహగడంలో అంతా గాఢ

నిద్రలో పున్నారు. ఉదయభాసుడు కూడా. ఆ సమయంలో సింహగడంచుట్టూ తానాజీ సైనికులు చేరి కొటలో ప్రవేశించటం ఎలాగ? అని అలోచిస్తున్నారు.

తానాజీపద్మ ఒక ఉడుము పున్నది. దానిని అతడు 'యశోపంతు'డనే పేరుతో పిలిచేవాడు. దాని నడుముకు ఒక తాడు కట్టి, 'పైకి పొమ్మ'ని ఆజ్ఞాపించేసరికి, అది చరచరా కొటగోడను ఎక్కిపోయింది. అది అలా వెళ్ళి కొటగోడలో ఏదో రాయిని కరిచిపట్టుకోవటం, దాని నడుముకు వేలాడే తాడు దొరకపుచ్చుకుని తానాజీ కొటగోడ ఎక్కి, ఆ తాడును తర్వాత ఏ రాటకో కట్టి, దానిద్వారా ఒక్కొక్కళ్ళునీ కొటపైకి రప్పించటం మామూలు. సింహగడాన్నికూడా అలాగే పశం చేసుకోవాలన్న ఉద్దేశంతో తానాజీ 'యశోపంతుణ్ణి' యథా ప్రకారం పైకి పదిలాడు.

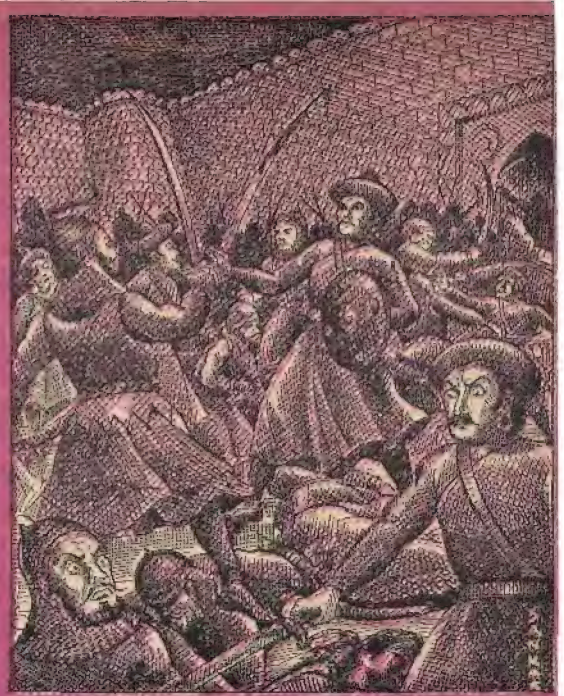
ఐతే, ఉడుము ఆ రాత్రి మామూలు ప్రకారం పైకి పోయినవెంటనే ఏ రాత్రినో కరిచి పట్టుకోక వెనక్కితిరిగి వచ్చేసింది. అది అలాగ తిరిగి వచ్చేసినందుకు తానాజీ కోపంతో దాన్ని కసిరి తిట్టేడు. అతనిదండ నాయకులలో ఒకడు తానాజీతో 'తగినంత కారణం లేందే ఇది తిరిగిరాదు. కొట

లోపల ఏదో అలికిడైవుంటుంది. ఆ సంగతి తమకు తెలియపరచడానికే అది తిరిగి వచ్చివుంటుంది' అన్నాడు.

'ఏమైనాసరే తెల్లవారేలోగా సింహగడం మహారాష్ట్రల వశం కాకతప్పదు' అంటూ, ఉడుముతో తానాజీ, 'ఛలో' అన్నాడు. ఉడుము యజమానుని నిశ్చయాన్ని అర్థం చేసుకున్నదానికిమల్లై ఒక్కమారు తల ఆడించి చురచరా పైకి పోయి రాతిని కరిచి పట్టుకుంది. ఆ తాడు పట్టుకొని వెంటనే తానాజీ కోటపైకి ఎక్కాడు. మరొక ఘడియలో అతని సైనికులందరూ ఎక్కివచ్చి అతని వెనుక నిలబడ్డారు.

ఉడుము మొదట తిరిగి రావటానికి కారణం వుంది: కోటలోపల ఫారావాళ్ళ అలికిడి వినపడి, అది యజమానికి ఆ సంగతి తెలియపరచటానికి వచ్చింది. కోట గోడమీద మహారాష్ట్ర వీరుల అడుగుల చప్పుడు వినపడటంతోనే కోటలోపలి పహరావాళ్ళు కొమ్ముబూరాలు ఊది, లోపలివాళ్ళ నందరినీ లేపేశారు.

అలా లేపిన మరొక్క ఘడియలో ఉదయభానుడు రాజపుత్ర వీరులతోనూ, మొగలాయి వీరులతోనూ వచ్చి, తానాజీని ఎదుర్కొన్నాడు. రెండు పక్షాలకూ ఘోర

యుద్ధం జరిగింది. 'భవానీదేవికి బై శివాజీ మహారాజుకి బై!' అంటూ ఒక్కొక్క మహారాష్ట్ర వీరుడూ పదేసిమందిని పొడిచి చంపాడు. మొగలాయి సేనకన్న మహారాష్ట్ర వీరుల సంఖ్య తక్కువే. ఐనా, నాటి యుద్ధంలో మహారాష్ట్రలకే విజయం లభించింది. అందుకు కారణం వాళ్ల నాయకుడైన తానాజీయే. ఆ యుద్ధంలో ఎక్కడ చూచినా అతడే కనపడి, జయజయధ్వానాలతో తన వాళ్ల పౌరుషాన్ని పదిరెట్లు పొంగచేశాడు. ఎదురైన శత్రువునల్లా కూల్చి, తెల్ల వారకుండా సింహగడం వశం చేసుకొన్నాడు. కాని ఆయుద్ధంలో తానాజీకి వంటి

నిండా గాయాలు తగిలాయి. 'నా ప్రాణాలు ఇంక ఎంతసేపా నిలబడవు. నన్ను శివాజీ మహారాజువద్దకు తీసుకుపోండి' అన్నాడు.

'మహారాజే ఇక్కడకు వస్తున్నారు!—' అన్న కంఠస్వరం వినిపించింది తానాజీకి. ఆ గొంతుక, అతని కుమారుడూ పెండ్లి కుమారుడూ ఐన బాబూజీది. 'నాయనా పెండ్లిపీట వదిలి ఎందుకు వచ్చావు?' అన్నాడు తానాజీ.

'మహారాష్ట్రవీరులంతా ఇక్కడ ప్రాణాలు బలి ఇవ్వటానికి వస్తూంటే, తానాజీ కుమారుడు పెళ్ళివిందులకోసం నిలిచిపోతాడా? అసంభవం!' అన్నాడు బాబూజీ. ఆ మాటకు తానాజీ సంతోషించాడు. 'నా తరువాత మహారాజును భక్తివిశ్వాసాలతో సేవించు. దేశంకోసం ప్రాణమైనా అర్పించు' అన్నాడు.

అంతలో శివాజీ అక్కడకు చేరుకొన్నాడు. 'మహారాజ్, సింహగడం మహారాష్ట్రల పశం చేసివేశాను. రాజమాత కొరిక చెల్లింది'

అంటూ, ఆ మహావీరుడు శివాజీ ఒడిలోనే ప్రాణాలు వదిలేశాడు.

తానాజీ పోవటంతోనే శివాజీ బాలునికి మల్లె యేడ్చాడు. శివాజీ వెళ్ళి 'అమ్మా, సింహగడం దక్కిందిగాని సింహం పోయింది!' అని విలపించాడు.

జిజీబాయి కుమారుణ్ణి ఓదారుస్తూ, "శివా, తానాజీ అశాస్త్రమైన దేహాన్ని మాత్రమే వదిలాడు; శాస్త్రమైన కీర్తిని గడించి తక్కిన మహారాష్ట్రులందరకు మార్గదర్శకు డయ్యాడు!" అంది.

"తానాజీ ఏ మహారాష్ట్రంకోసం ప్రాణాలర్పించాడో, ఆ దేశంకోసమే నువ్వు నీ ప్రాణాలు నిలుపుకోవాలి. ధైర్యం వహించు. లే. బాబూజీ వివాహాన్ని మనం వెళ్ళి చేయించాలి" అంది జిజీబాయి. శివాజీ బాబూజీకి కొన్ని జాగీర్లను కానుకలుగా ఇచ్చి, వంశ పారంపర్య రాజదర్బారులో గౌరవం జరిగే హక్కులు ప్రసాదించాడు.

సుమారు రెండువందల యేళ్ళక్రిందట మళ్ళీ యాళ్ళదేశంలోని 'తాలంగోడు' గ్రామంలో పార్వతమ్మ అనే ఒక ఇల్లాలు ఉండేది.

ఆమె భర్త 'రామకుట్టి' అనే ఆయన రాజాస్థానంలో ఒక ఉద్యోగి. ఒకసారి అతను ఆస్థానంలోకి వెళ్ళాడంటే తిరుగా ఇంటికి ఎప్పుడు వస్తాడో చెప్పటం కష్టం. ఆ వుద్యోగమే అటువంటిది. అందుచేత, అటువంటిప్పుడు ఇంటిదగ్గర పార్వతమ్మ ఒక్కరే కాలం గడపవలసివచ్చేది.

పార్వతమ్మకు సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుడంటే చాలా భక్తి. ఊరువెలుపల గల సుబ్రహ్మణ్య ఆలయానికి పోయి, రోజూ ఆమె మైమరచి ప్రార్థన చేసుకునేది. 'స్వామీ, సుబ్రహ్మణ్య! దర్శన మిప్పించవా? నేను సమర్పించే ఈ ప్రసాదాలు స్వీకరించవా?' అని చెప్పి దేవుణ్ణి మరిమరి వేడుకొనేది.

ఇలా ఆమె రోజూ ప్రార్థించటం గుడిలో పూజారి కనిపెట్టుతూ, ఆమె అమాయకత్వానికి లోలోపల నవ్వుకొనేవాడు. ఒక రోజున ఆమె మామూలుప్రకారం ప్రార్థిస్తూ వుండగా పూజారి, విగ్రహంవెనుక దాగిని వుండి, 'భక్తురాలా! నీ సేవకు మెచ్చాను. ఇవాళ పాద్ముగ్రంథే సమయాన నీ కొరిక తీరుస్తాను' అని పలికాడు.

ఇవి కేవలమూ ఆ స్వామివారు పలికిన పలుకులే అని నమ్మి, పార్వతమ్మ చాలా సంతోషించింది. వెంటనే ఇంటికి చేరుకొని, భక్తికొద్దీ ఇల్లు శుభ్రం చేసుకొని పంచభక్తి పరమాన్నాలు తయారుచేసి, స్వామికొసం వేచివున్నది.

అంతలో సాయంకాలం అయేసరికి, ఒక భిక్షకుడు—వాళ్ళనే ఆదేశంలో 'పండారం' అంటారు— 'ఔ-సుబ్రహ్మణ్య!' అంటూ వచ్చాడు. అతనిని చూడగానే పార్వతమ్మ

స్వామి ఈరూపంతో వచ్చాడనుకొని, 'రండి, స్వామీ, రండి, ఈ దీనురాలి అతిథ్యాన్ని స్వీకరించండి!!' అంటూ పిలిచింది. వాడు ఆశ్చర్యపోయాడు. 'నేను భిక్షకుణ్ణి' అన్నాడు. ఎంత చెప్పినా ఆమె వినక, నిర్బంధించేసరికి, గత్యంతరం లేక వాడు లోపలికి వెళ్ళాడు.

ఆ భిక్షకుణ్ణి పీట వేసి కూర్చోబెట్టి, చక్రగా భిక్ష చేసింది పార్వతమ్మ. దొరికిందే చాలుసని వాడు బాగా ఆరగించాడు. ఇతే, ఎవరైనా వచ్చి, ఈరూపంలో వున్న తనను చూసే ప్రమాదమని ఒకవంక భయపడు తూనే, వాడు భోజనం పూర్తిచేశాడు.

భిక్షకుడు భోజనం చేస్తూన్నంతసేపూ ఆమె భక్తికోడ్డి గానం చేసింది. అంతలో పొద్దు గుంటు చూచి, పార్వతమ్మ దీపారాధన చేసింది.

అప్పుడు 'ఓ నా భక్తురాలా!—తలుపు తియ్యి' అనే పిలుపు వినపడింది. చూడగా-విభూతిరేఖలు దండిగా ధరించిన గుడి పూజారి-ప్రత్యక్షమయ్యాడు. 'ఓహో, ఇప్పుడు వచ్చిన ఈయనే నిజంగా స్వామి. ఇంతకుముందు వచ్చినది బిచ్చగాడే...' అనుకొని, 'పండా'న్ని చీకటిగా పుండే అటకపైన దాక్కుబెట్టింది పార్వతమ్మ.

పూజారిని ఎంతో భక్తితో లోపలికి పిలుచుకు వచ్చి, అతనికి సమస్తమైన ఉపచారాలు చేసి, సత్కరించింది. ఇప్పుడు కూడా ఈ స్వామి మెచ్చుకోవాలని ఆమె భక్తితో గానంచేసింది.

ఆ సమయాన బైట, గుర్రం వచ్చే శబ్దం వినపించింది. చూస్తే, ఆ గుర్రంమీద ఓగిన వాడు ఆమె భర్త! వెంటనే ఆమె పూజారి దేవుడికి సమస్కరించి 'స్వామీ!—నా భర్తకు దేవుడంటే విశ్వాసం లేదు. పైగా చాలా కోపిష్టి. వారు శాంతించేవరకూ మీరు శాస్త్ర ఆ అటకమీద ఉండండి!' అంటూ, అతనినికూడా దాక్కుబెట్టింది.

ఎటు పారిపోదామన్నా దేవా తెన్నూ కనబడక, పూజారికూడా అటక ఎక్కి ఒక పక్కన పడుకున్నాడు. పండారానికి కడుపు నిండింది కనుక, ఇట్టే నిద్ర పట్టేసింది. వాడు మరొకమూల ఉండటంచేత, పూజారి వచ్చిన సంగతి వాడికి తెలియదు. మరి కొంచెంసేపటికి పూజారికి నిద్రపట్టేసింది.

పార్వతమ్మ భర్త భోజనం చేస్తూ 'ఇదంతా ఏమిటి, ఈ అట్టహాసం!' అని అడిగాడు. అందుకామె 'మీదవాళ్ళ వస్తారని నాకు రాత్రి కల వచ్చింది. అందుకనే ఇవన్నీ చేశాను' అని సర్దిచెప్పింది. అతడు సంతోషించి, విశ్రాంతి తీసుకొని, వెంటనే పడుకున్నాడు.

అర్ధరాత్రి అయింది.

పాట్లనిండా ఆ పూర్వమైన భక్త్యాలు పట్టించిన పండారానికి దాహంవేసింది. 'మంచినీళ్ళు! మంచినీళ్ళు!!' అని పెద్దగా అరిచాడు. ఈ అరుపు చెవినిబడి పార్వతమ్మ భర్తకు మెలకువ వచ్చింది. 'ఏమిటది?' అని అడిగాడు.

ఇందుకు ఆమె 'మనం, మరి పితృ దేవతలకు చేయవలసిన కర్మలు ఆచరించటంలేదుకదా. అందుకనే వాళ్ళు రెండు రోజులాయె ఇలా ప్రత్యక్షమవుతున్నారు!' అని చెప్పింది.

అని యుక్తిగా సమాధానం చెప్పింది. అప్పుడు రామకుట్టి చేతులు జోడించి, పైకి చూస్తూ 'ఓ పెద్దలారా!—ఇటుపైన మీకు జరపవలసిన కర్మకాండలన్నీ యథావిధిగా తప్పక జరిపిస్తాము. మన్నించండి' అంటూ ప్రార్థించాడు.

అక్కడ పండారానికి గొంతు ఎందుక పొవడంవేత, 'నీళ్ళు! నీళ్ళు!!' అని మళ్ళీ ఒకసారి అరిచాడు.

పార్వతమ్మ అప్పుడు అటకవైపు తిరిగి, 'ఓ దైవమా! భూష్పదిక్కున పెంకాయు పున్నది. అక్కడనే యజ్ఞురాయి వున్నది. దానితో కాయకొట్టుకొని ఆ నీళ్ళు తాగి,

చందమామ

శాంతించు!' అన్నది ప్రాధేయపడుతూ. ఈ మాటలోని అర్థాన్ని గ్రహించిన పండ్లారం అటకమీద తూర్పుదిక్కున వెతకగా, చెప్పి నట్టుగానే లెంకాయ దొరికింది. తరువాత రాయికోసం వెతికేసరికి, పండుకొనివున్న పూజారి గుండు అచీకటిలో చేతికి తగిలింది. అదే రాయి అనుకుని పండ్లారం వెంటనే లెంకాయను దానిమీద కొట్టాడు.

తల చితికేసరికి 'అయ్యో! అయ్యో!' అంటూ పూజారి గోల పెట్టాడు. ఏమీ తెలియక, అచీకటిలో కంగారుతో తడుము లాడేసరికి, అతనికి పండ్లారం చెయ్యి దొరికింది. ఇద్దరూ కలియబడ్డారు.

కింద వున్న రామకుట్టి ఈ గోల విని భయ పడ్డాడు. పార్వతమ్మ హాడిలి పోతూ 'హయ్యో, దేవతలకు ఇవాళ ఉగ్రం వచ్చేసి నట్టుంది. రోజూ మీరు పచ్చేవరకూ శాంతంగా ఉండండి అని వేడుకొంటే అలానే ఉండేవాళ్ళు. ఇవాళ మీరు పచ్చారని తెలిసి

కాబోలు, వాళ్ళు ఆగ్రహం చెందినట్టుంది' అని చెప్పింది.

అంతలో అటుకపైనుంచి వాళ్ళిద్దరూ దభీమని కింద పడటం చూచాడు రామ కుట్టి. చూచి, హాడులుకొంటూ, గుర్రం యెక్కి వుడాయించాడు. ఆ తొందరలోనూ కంగారులోనూ అతను కమ్మితో గుర్రాన్ని కొడుతూవుంటే, కమ్మి కొన అతనికే వీపు మీద తగులుతూవచ్చింది.

ఇది చూచి ఆ దేవతలే తనను వెంటాడు తున్నారనుకొని, 'బాబూ! నన్ను విడిచి పెట్టండి! మీకు ఏటా చేయవలసిన కర్మ లన్నీ చేస్తా!' అని బతిమలాడుకొంటూ పోసాగాడు.

ఈ అదనులో పండ్లారమ్మ, పూజారి వాళ్ళదారిని వాళ్ళు వెళ్ళిపోయారు.

ఏం చెయ్యగలదు పాపం, పార్వతమ్మ! నమ్మిన దేవుళ్ల లీలలకు విస్తుపోయింది. ఆమె భక్తి చివరకు ఇలా ఫలించింది.

ద్రవంగా వుండే అట్ట ఒకటి తీసుకో. దానిని ఒకటవ బొమ్మలో చూపినట్లు కత్తిరించు. ఆ అట్ట ముక్కకి ఒక వైపు చిలుకబొమ్మను మొయ్యి.

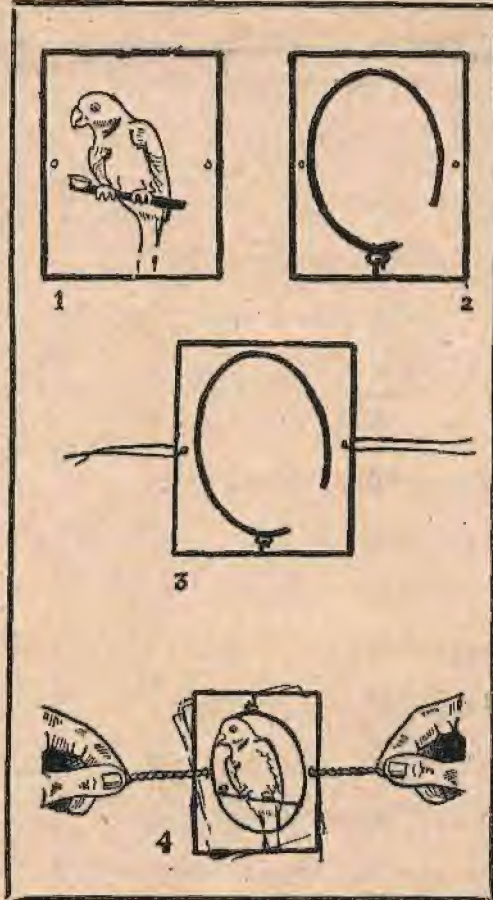
అట్టముక్కను రెండవ పక్కకు తిప్పి పంజరం బొమ్మను తలక్రిందుగా గీయి. (రెండవ బొమ్మలో మోస్తరుగా.)

తరువాతి అట్టముక్కకి బొమ్మలో చూపించిన చోట్ల రెండు బెళ్ళాలు ఏర్పరుచు.

అలా ఏర్పరిచిన ఆ రంధ్రాల గుండా రెండు పాడుగు పాటి దారపు ముక్కలు దూర్చి (మూడవ బొమ్మలోలాగా). దారపు ముక్కల రెండు చివరలనూ రెండు చేతులతో పట్టుకొని దారానికి పుర్రెక్కించి వదిలిపెట్టు.

ఇప్పుడు అట్టముక్క కింది నించి మీదికి గిరగిరా తిరుగుతుంది. పంజరం బొమ్మా చిలుక బొమ్మా అట్టకి చేరోక పక్కా

ఉన్నప్పటికీ, అట్టముక్క గిరగిర తిరగడంలో రెండు బొమ్మలూ ఒకే వైపు ఉన్నట్లు అనిపించి పంజరంలో చిలుకబొమ్మ కనిపిస్తుంది (నాల్గవ బొమ్మలో మాదిరిగా).

—తాత వెంకటరమణ

సంతకు బోయిన సుబ్బయ్యశెట్టి
 సరకుల సంచులు నింపుకొని
 అల్లన 'గొల్లలవాగు'ను చేరి
 'సంగడి'కోసం చూచాడు.
 కార్తికమాసపు కారుమబ్బులకు
 కడవలపాతగ కురిసిన వర్షం
 కనుమల, కొండల, గుట్టల దాటి
 నింపెను వాగును నిలువుల బంటిగ.
 చెట్టు గుట్టలను నెట్టుకొని
 కట్టలు తెంచిన వేగముతో
 వచ్చని చేలపు వాలులగుండ
 తెచ్చెను వరదల 'గొల్లలవాగు'కు.
 'సంగడి'కోసం చూచుచు సుబ్బయ్య
 సంచులు క్రిందకు దించుకొని
 చూపుదూరమున 'సంగడి' కానక

చతిలబడియెను సరకులపై.
 చుక్కలు పొడిచే సమయము మీరిన
 'సంగడి' చేరిన జాబలు లేవు
 గట్టులు నిండిన వాగును దాటె
 గమనము తోచక చూచుచునుండె.
 నిలువున నీరై నిలచిన శెట్టికి
 నీడను పోలిన రూప మదేదో
 చల్లన కదలుచు నీటితలలపై
 దొంతర, దొంతర తిరుగుచు వచ్చె.
 రూపము చూచిన సుబ్బయ్యశెట్టి
 'సంగడి' గట్టును చేరెనటంచు
 సంచులు చంకను బెట్టుకొని
 చల్లగ రేవులగట్టును చేరెను.
 'సంగడి'కాదది, గింగడి కాదు
 వాగుల వేగపు దాడికి అగక

(వేళ్ళను తెంచుక నీటను బడిన
 నల్లని తుమ్మకర్రల చెట్టది.
 చెట్టును చూచిన సుబ్బయ్యశెట్టికి
 తొట్టలు వేసిన చెడ్డమనస్సు
 గట్టుల తెంచుక పారిన ఏరుగ
 పట్టు విడచి పరుగెత్తింది.
 చెడ్డగ నమ్మిన దొడ్డగు దుడ్డు
 పడ్డికాసులతో నంచిన చేరు
 గొడ్డలి కొట్టిన పేళ్ళకుకూడ
 దుడ్డుకు చావే లేదనుచు.
 కళ్ళేము విడిచిన గుత్తిమువేలె
 పళ్ళు పులిసిన తలపులతో
 పళ్ళుతెలియని పరవశమందు
 “ధం”మూరి నీటను దూకాడు.
 చావు బ్రతుకులుగ చెట్టును చేరి
 చేతుల కొమ్మల గట్టిగ పట్టి

చెట్టుతో పాటుగ మునుగుచు, తెలుచు
 కొట్టుకపోయెను వాగులగుండ.
 కొట్టుకుపోవుచునుండిన శెట్టికి
 కొంచెము దూరము ఏగగనే
 కాంచన గర్భపు దేవతవేలె
 గట్టొక టడ్డము వచ్చింది.
 గట్టును గట్టిగ పట్టుకొని
 చెట్టును బయటకు లాగాడు
 గుట్టుగ చెట్టును కొట్టించెని
 కొట్టుకు చేర్చి అమ్మాడు.

* * *

అమ్మిన గుట్టును తెలిసిన కొందరు
 సొమ్మును చేసిన శెట్టి చూచి
 ‘లాభము లేదె వరదను దూకున?’
 లోభివానికే లాభ మెప్పుడని
 లోకపు తీరుకు కుమిలారు.

ముగ్గురు నేస్త్రాలు (రంగులబొమ్మ కథ) - 2

తీరాచూస్తే—ఆ పచ్చింది కురపన్నతల్లి. 'తలుపు తీయరా నాయనా!' అంది. కురపన్న తలుపు సందులోంచి మెల్లగా "నేస్త్రాలతో అడుక్కొంటున్నానమ్మా!" అన్నాడు.

"నేస్త్రాలు—నేస్త్రాలు అంటున్నావు. వాళ్ళు మంచివాళ్ళేనా?" అని మళ్ళీ అడిగింది వాళ్ళమ్మ. "ఓ. చాలా మంచివాళ్ళు" అన్నాడు కురపన్న.

"అలా కాదురా అబ్బాయి!—ఆడవిలో అందరూ మనకు నేస్త్రాలు కారు. నిజమైన నేస్త్రాలు కొద్దిమందే ఉంటారు. నీ నేస్త్రాలలో మోసకారి మోసలి లేదుకదా?" అన్నది. "లేదు" అన్నాడు కురపన్న నవ్వుతూ. "నమ్మరాని నల్లచిరుతపులి లేదుకదా?" అని మళ్ళీ అడిగింది. "ఉహూ!" అన్నాడు కురపన్న. "పగలపై పాము లేదుకదా?" అని ఇంకా అడిగింది. "లేదమ్మా. లేదు" అన్నాడు కురపన్న. "కలివిడైన కొతి, చిత్రమైన చిలుకా, కమ్మగా వాడె కొవ్వలా నా నేస్త్రాలు" అన్నాడు.

కురపన్న నేస్త్రాలతో అడుక్కుంటామనుకొని వాటిని కూర్చోమన్నాడు. కాని, ఎంత చెప్పినా కొతికి కుదురు లేకపోయింది. అది ఒకచోట ఇమిడికగా కూర్చో లేదు. చెంగు చెంగుమని గొంతులెసింది. ఉట్టలేకపోయింది. దాని గంతులకు పాలు, మజ్జిగలు వెలికిపోయినై. తట్టలు తిరగబడినై. ఇలా చిందరవందర చేసి, ఇల్లు తీసి పండ్లరి వెన్నెలతట్టి అల్లరిచేసింది!

కొతి చెప్పే అల్లరికి కురపన్న భయపడ్డాడు. వాళ్ళ ఆమ్మా, నాన్నావచ్చి కోప్పడతారేమోనని హడలిపోయారు. ఎంతగానో చెప్పిచూచాడు కొతినేస్త్రానికి. కాని, చెప్పినకద్దీ కొతిచెప్పలు మరి ఎక్కువయ్యె.

"కొతి! కొతి!! ఇంట్లో ఇంట్లో అడె అటలు కావు. వాన కగ్గినతరువాత అవతల పెరట్లోనూ చెట్లమీదా అడుక్కొందాం" అంటూ నచ్చబెట్టాడు.

అంతలోనే మన కొతికి ఇండ్లయట, కొడమకల కిచ్చకలు విని పించినై. అది కురపన్న నేస్త్రాన్నికదా అనే మాటనే మరిచిపోయింది. 'మా-ళ్ళంతా ఎక్కడికో పోతున్నారు. చూడాలి' అంటూ. గుడిసెలోంచి గబి మని దూకి, మూకలో కలిసిపోయి, అడివలంటు ఎక్కడికో పోయింది. పోతే, గుడిసెలో—తక్కిన సంగతి సందర్భాలు—

పూర్వకాలమందు, మారువాడదేశంలో పుంగళ అనే పట్టణానికి పింగళు డనే రాజు ఉండేవాడు. ఆ దేశంలోనే మరి ఒక పట్టణం ఉన్నది. ఆ పట్టణానికి రాజు సామంతసింహుడు.

సామంతసింహునికి ఉమాదేవి అనే చక్కదనాల కూతురున్నది. పింగళుని శక్తిసామర్థ్యాలు వినివున్న సామంత సింహుడు తన కూతురును ఇచ్చి పెళ్ళివేస్తానని పింగళుడికి కబురు పంపాడు.

ఐతే, అంతకుముందే ఉమాదేవిని గుజరాతిదేశంలో ఉండే పాటణరాజుకూ జనాగధరాజుకూ ఇయ్యాలెనని ఒకప్పుడు నిశ్చయమయివుంది. కానీ, రాణమటుకు తన కూతురును గుజరాతి దేశంలో ఇవ్వటానికి ఎంతమాత్రమూ ఇష్టపడలేదు.

అందుచేత, ఎమనుకొన్నారరే అనుకొని, రాణితనభర్తతో 'గుజరాతిదేశంలో' నాబిడ్డను

నే నెచ్చేదిలేదు' అని నెక్కర్తగా చెప్పింది. చెప్పినంత మాత్రాన లాభమేముంది? ఒకసారి వాగ్దానం జరిగివున్నదాయె. తప్పు గొవటం అంత తేలిక కాదుకదా! అయితే, ఆమె తెలివితేలుతులు కావటంచేత ఒక చక్కటి ఉపాయం వచ్చింది: పాటణ రాజు ప్రయాణించేసి రావటంలో, ఇక్కడికి సమయానికి చేరుకోవీలు కానట్టుగా సుముహూర్తం పెట్టించింది.

ఆమె పెట్టించినటువంటి ఆ సుముహూర్త సమయానికి అక్కడ పింగళుడు ఒక్కడే ఉన్నాడు. ఈ అడునులో వారి ఇష్టప్రకారం ఉమను ఆ రాజుకిచ్చి పెళ్ళిచేసేవారు.

ఉమాదేవికి పెళ్ళి అయిన కొద్దికాలానికే 'మారువాణి' అని ఒక కూతురు పుట్టింది. ఆమెను 'మారూ' అని ముద్దుగా పిలిచేవారు. ఆ పిల్ల యేణుర్తం వయస్సులో ఉండగా, ఆ దేశాన గొప్ప కరువు వట్టించి.

కొడుకుతోనూ తన రాజ్యానికి వెళ్ళి పోయాడు. వెళ్ళిపోవటం బాగానే వుంది. కాని, చిత్ర మేమిటంటే—ఎక్కడో దూర దేశాన, తన రాజ్యంకాని రాజ్యంలో ఈ సంఘటన జరగటంచేత కొంత కాలానికి ఈ మాటనే మరిచిపోయాడు ఆ రాజు.

థేలుడు పెరిగిపెద్దవాడయ్యాడు. తనకు పెళ్ళిఅయిన సంగతి వానికి తెలియనే తెలియదు. తరువాత వానికి మాళవదేశ రాజకుమార్తె అయిన 'మాళవణి' అనే అమ్మాయిని ఇచ్చి పెళ్ళి చేశారు.

*

*

*

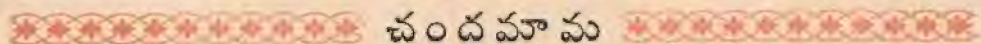
కాటకానికి భయపడి, పింగళుడు తన భార్య బిడ్డలతోనూ, ప్రజలతోనూ దేశం విడిచి పుష్కరతీర్థానికి వెళ్ళాడు.

ఆ తీర్థానికి 'నలవరఘటం' పాలించే 'నలుడు' అనే రాజు యాత్ర చేసుకొంటూ, తన రాణితోనూ, మూడేండ్ల ప్రాయపు కొడుకుతోనూ అక్కడికి వచ్చాడు. ఆ పిల్ల వాని ముద్దుపేయి 'థేలా.'

అక్కడ నలుడికి పింగళుడికి స్నేహం కుదిరింది. ఆ స్నేహం ఎంత గాఢమయిందంటే—యెబ్బేండ్ల వయస్సుగల మారూను, మూడేళ్ళ థేలుడి కిచ్చి పెళ్ళిచేశారు! ఆ తరువాత నలుడు, తన రాణితోనూ

థేలుడికి గుర్రాలంటే చాలా ఇష్టం. జాతి ఐన గుర్రాలను ఎందరెందరో దేశ దేశాలనుంచి థేలునివద్దకు తీసుకువచ్చే వారు. అలానే ఒకప్పుడు గుర్రాలను అమ్మే వాడొకడు మాళవదేశంనుండి వచ్చి, థేలు నికి కొన్ని మేలుజాతి అశ్వాలను చూపించి విక్రయించాడు.

ఆ అశ్వవర్తకుడే మరి కొంతకాలానికి పుంగళవట్టణం పోయి పింగళునితో, తమ రాజుగారి కూతురును ఫలానా థేలుని కిచ్చి పెళ్ళిచేశారనే వార్త చెప్పాడు. ఈ సంగతి వెంటనే రాజపుత్రి మారూకి తెలిసింది. బాల్యమందే తలిదండ్రులు ఆమెకు

ధోలునితో పెళ్ళి అయిన సంగతి చెప్పటం చేత, అమె పెద్దపప్పుతున్నకొద్దీ ధోలుడే తనకు మగడని నమ్ముకొని, వానిమీదనే మనసు పెట్టుకొని ఉన్నది.

ఇప్పుడు గుర్రపువర్తకుడు వచ్చి ఈ సంగతి చెప్పగానే అమె దుఃఖంలో మునిగి పోయింది.

అక్కడ, నలవీరఘడ రాజ్యంలో సంగతిసందర్భాలు ఎలా వున్నాయంటే—

ధోలుని తల్లి ఒకనాడు నేరుజారి, చిన్న తనంలో మారూను ఇచ్చి పెళ్ళిచేసిన సంగతి కొడుకువిడట చెప్పింది. ఆ మాట విని మాళవణి సవతిమీద కోపం తెచ్చుకొన్నది.

పుంగళరాజ్యంనుంచి మారూ దూతలను పంపించింది. మారూ పంపిన సందేశం ధోలునికి చేరకుండా చేసింది మాళవణి.

తన దూతలు తిరిగి రాలెదు ఏమా అని నిరాశచెంది పింగళుడు ఆశ్చర్యంపొందాడు. మారూ మాత్రం అంతటితో ఊరుకోలేదు. కొంతమంది భద్రాజులద్వారా ధోలునికి మళ్ళీ తన సందేశం పంపించింది. వారు నలవీరఘడం వెళ్ళి ధోలునితో మాట్లాడారు.

నిజానిజాలు ఎప్పుడైతే వెల్లడయినయో, తక్షణమే పుంగళకు పాపటానికని ధోలుడు వేగిరపడి బయలుదేరాడు. 'అక్కడికి వెళ్ల

వద్దు' అని మాళవణి భర్తను బతిమాలు కుంది. ధోలుడు వినలేదు. అప్పుడు మాళవణి, ధోలుడు ఎక్కి వెళ్ళే ఒంటెతో రహస్యంగా "ఒంటె, ఒంటె!—కుంటిగా వున్నట్టు నటించే. నామీద కనికరించే" అన్నది. కాని, అమె కొరిక ఫలించలేదు.

చివరకు మళ్ళీ భర్తవద్దకు వచ్చి 'పోనీ, నేను మేలుకొనివున్నప్పుడు పొనని మాట ఇవ్వండి' అని దీనాలాపాలాడింది మాళవణి. ధోలుడు ఈ మాటకు ఒప్పకొన్నాడు.

భర్త వెళిపోతాడేమోననే భయంతో అప్పటినుంచి మాళవణి నిద్రపోవటం మాని వేసింది. కాని, నిద్ర లేకుండా ఎన్నాళ్ళని

ఉంక్షగలదు? ఒకనాడు ఆమెకు నిద్రాదేవి ఆవహించింది. ఈ సమయం చూచి ధోలుడు వెళ్ళిపోయాడు. కొంతసేపటికి మాళవణి లేచింది. ధోలుడు వెళ్ళిన సంగతి తెలుసుకొని ఎంతగానో దుఃఖించింది.

తరువాత ఒక చిలుకచేత తన మగనిని తిరుగా రమ్మని కబురుపంపింది. చిలుక పోయి ధోలునితో చెప్పేసరికి, ధోలుడు ఉగ్రుడై, 'పోయి ఇన్ని కట్టెలు పోగుచేసి, మంట పెట్టి, మాళవణిని ఆందులో వదిలించుమను' అన్నాడు.

కాగా, ధోలుడు పుంగళవట్టణం చేరుతూ పుండే సమయాన, చుక్కలో కడవ పెట్టుకొని నీళ్ళకు వెళుతూవున్న మారూ అతని కంటబడింది.

మాటల సందర్భంలో వారు ఒకరి నొకరు గుర్తించుకొన్నారు. ఇద్దరూ కలిసి ఇంటికి వెళ్ళారు. వీరిని చూచి మారూ తలిదండ్రులు ఎంతగానో సంతోషించారు.

మారూ తల్లివద్దకు వెళ్లి 'అమ్మా, ఎవరి కోసమైతే నేనింతకాలంనుంచీ కనిపెట్టుకొని వున్నానో, ఆ నా దైవం నేటికీ ప్రత్యక్షమయ్యారు. ఇల్లు నవ్వుతున్నది. స్తంభాలు నాట్కంచేస్తున్నవి. మంచాలు ఆనందంతో గిరున తిరుగుతున్నాయి' అన్నది.

కొన్నాళ్ళీవివంగా సంతోషంగా గడచిన తరువాత, మారూ ను వెంటబెట్టుకొని ధోలుడు తన దేశానికి బయలుదేరాడు.

పిన్నవాడైనా, ధోలుడు మంచి యుక్తి పరుడు. సమయం తెలిసి మనులకోగలడు. తన రాజ్యం చేరుకొన్నాక తల్లినీ తండ్రినీ సమాధానపరిచి, భార్య ఐన మాళవణిని బుజ్జగించి, అందరినీ సంతోషపెట్టాడు. అప్పటినుంచి మారూనూ, మాళవణినీ ధోలుడు సమానంగా చూచుకొంటూ, వారితో అచ్చిక బుచ్చిక లాడుతూ వుంటున్నాడు. మాళవణి, మారూలుకూడా స్నేహభావంతో మెలగుతూ వచ్చారు.

చందమామ కథల పోటీ

బహుమానం రూ. 50/-లు

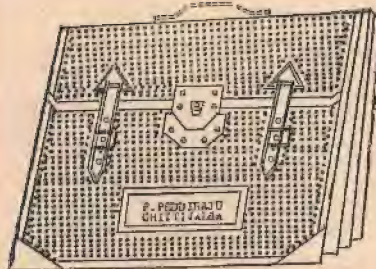
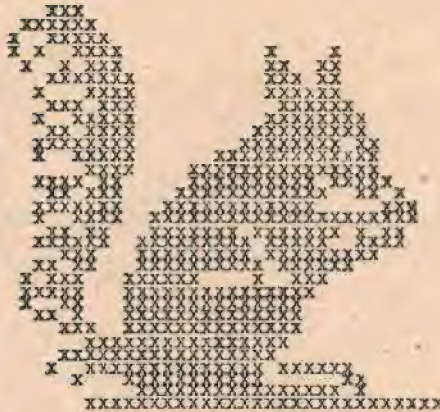

- ★ చందమామ పాఠకు లందరూ ఈ పోటీలో పాల్గొనవచ్చు.
- ★ పోటీకి వంపే కథ పాతకాలునాటికి చెందినదైనానరే, ఈనాటిదైనానరే— ఇంతకుముందు ప్రచురింపబడిన కొత్త భారతీలో వుండాలి. కథ శుభాంతం కావచ్చు. దుఃఖాంతం కావచ్చు. సాహసకృత్యమై ఉండవచ్చు, సున్నితమైన హాస్యస్థితిలో సాగవచ్చు.
- ★ ఒక్కొక్కరు ఎన్ని కథలైనా వంపవచ్చు. కథ చందమామలో 8 పేజీలకు మించకూడదు.
- ★ పోటీకథలు 1951 మార్చి 15-వ తేదీలోగా మాకు చేరాలి. అటుతరువాత ఆంగీకరింపబడవు.
- ★ మేము ఎన్నుకున్న ప్రతి ఒక్క కథకూ రూ. 50/-లు బహుమతి ఇవ్వబడును. తక్కిన కథలలోకూడ అర్హమైనవాటికి యథాచిత్తమైన పారితోషికా లివ్వబడును.
- ★ బహుమతి పొందిన కథలు వీలువెంట చందమామలో వెలువడును. వెలువడిన తరువాత బహుమానం పంపబడును.
- ★ బహుమతి పొందిన కథల హక్కులన్నీ 'చందమామ'వి. కథలు ఎన్నుకొనుటలో చందమామ సమాచాలకునిదే తుచినిర్ణయం. ఇందును గురించి ఎట్టి ఉత్తరప్రతిత్తురములూ జరుపబడవు.

కథలు పంపవలసిన చిరునామా :

చందమామ కథల పోటీ :: వడపల్లిని :: మదరాసు-26.

మూ చ్చట్రై న ఐదు ట్రైపు చిత్రాలు

పదహారువేల రూపాయలు

గన్నపరంలో గవరాజు ఒక గృహస్థు. వెంకటేశం, శోభనాద్రి అని ఆయనకు ఇద్దరు స్నేహితులు ఉండేవారు.

గవరాజు ధనవంతుడు. ఈ సంగతి కనిపెట్టే వెంకటేశం, శోభనాద్రి ఆయనతో స్నేహం చేశారు. 'మీ డబ్బును పెట్టెలో పెట్టి దాస్తే యేమిటి లాభం? దాన్ని పెట్టు బడిగా పెట్టి వ్యాపారం చేస్తే, రూపాయకు పదిరూపాయలు చొప్పున లాభం వస్తుంది' అని సలహా చెప్పారు. 'నాకు ఏ వ్యాపారమూ చేతకాదు' అన్నాడు గవరాజు. 'మీరు పెట్టుబడి పెట్టండి. వ్యాపారమంతా మేము నడుపుతాము' అన్నారు వాళ్ళు.

గవరాజుగారి సొమ్ముతో వ్యాపారం ప్రారంభమయింది. స్నేహితుల నిద్దరినీ సమ్మి, ఆయన అంతా వాళ్ళపైన వదిలి పెట్టేశాడు. వాళ్ళు అసలూ, లాభమూ అపహ

రించివేసి, వ్యాపారంలో నష్టం వచ్చిందని చెప్పి ఆయనను దివాలాతీయించారు.

తన సొమ్ము అపహరించి, చెరిపక బదు వేలా బ్యాంకులో వేసుకున్నారని గవరాజు గారికి అఖరునగాని తెలిసిందికాదు. వారు తనకు ద్రోహించేశారని తెలిసినకూడా ఆయన వాళ్ళ నేమీ అనలేదు. వాళ్ళను ఎప్పటిలాగా స్నేహభావంతోనే చూస్తూవచ్చాడు.

కొంతకాలానికి ఆయనకు జబ్బుచేసి మంచంపట్టాడు. ఇంక ఎన్నాళ్ళో బ్రతకనని తోచి ఆయన శోభనాద్రిని రమ్మని కబురు పంపించాడు. అతడు రావటంతోనే ఆయన, 'శోభనాద్రి!-నువ్వు నాకొక ఉపకారం చెసి పెట్టాలియే' అన్నాడు.

'ఏమిటి?' అని అడిగాడు శోభనాద్రి.

'నారోజులు దగ్గిరపడ్డాయి. నేను పోయే ముందు ఏ సొమ్ము యెక్కడ వున్నదీ నా

భార్యకు చెప్పవలసిన సమయం వచ్చింది. కాని, మా ఆవిడ వత్తి దుబారామనిషి. సొమ్ము చేతికి వస్తే మూడునిమిషాలలో ఖర్చు చేసేస్తుంది' అన్నాడు.

అయినప్పటికీ ఇంకా సొమ్ము వుండని తెలివితంతో శోభనానికి నోరు రింది. 'ఇన్నాళ్ల నుంచి చెప్పాడుకాడే!' అనుకుని, "నిజమే. 'అడవాని చేతి అర్థమూ, మగవాని చేతి బిడ్డా మన్ను' అన్న సొమ్మం ఊరికే పుట్టిందా?" అన్నాడు.

'వ్యాపారంలో పోయింది పోగా నావద్ద ఇంకా పదహారు వేలవాకా వుంది. ఆ రూపాయలను వెయ్యి వెయ్యి చొప్పున ముంతలలో

పోసి, మాయింటి నాలుగు గదులలోనూ ఒక్కొక్క ముంత ఒక్కొక్క మూలని పాతిపెట్టాను. పదహారు ముంతలున్నాయని నా భార్యకు ఒక్కమాటుగా తెలియనివ్వకూడదు. నువ్వు చెయ్యవలసిన ఉపకారమేమిటంటే -'ఆని పూర్చుకొన్నాడు గవరాజు.

'చెప్పండి, చెప్పండి!' అంటూ తొందరపెట్టాడు శోభనాది.

'మధ్యమధ్య మా యింటి పరిస్థితులు కనుక్కుని వెడుతూఉండు. నా భార్య డబ్బులేక ఇబ్బందిపడుతోంది ఆని తెలియటంతోనే ఒక ముంత మాట చెప్పి ఆ సొమ్ము తప్పకొమను. ఆ సొమ్ము పూర్తి అయే వరకూ దానికి తక్కిన ముంతల మాట చెప్పవద్దు' అన్నాడు గవరాజు.

'ఈ ముంతల రహస్యం నువ్వు ఎవరికి తెలివనివ్వకూడదు. వెంకటేశానికికూడా చెప్పకు. వాడంటే నాకు నమ్మకం పోయింది. అందుకే నీతో చెప్పి. ఈ ఉపకారం చెయ్యవలసిందని కోరుతున్నాను' అనికూడా అన్నాడు గవరాజు.

'తప్పకుండా చెప్తాను. మీరు నన్ను నమ్ముకుని ఇంక నిష్పితగా ఉండవచ్చు. ఈసారి దానికేనా ఇంత అత్రం!' అని చెప్పి, శోభనాది వేళ్ళి పోయాడు.

ఆ సాయంత్రమే గవరాజుగారు రెండవ స్నేహితుడుడైన వెంకటేశాన్ని రప్పించి, ఆ ముంతల రహస్యాన్ని వాడితోకూడా చెప్పి, శోభనాద్రిని కొరిసిల్లే, 'ఈ ఉపకారం నాకు నువ్వు చెయ్యాలి. ఈ రహస్యాన్ని నువ్వు శోభనాద్రికకూడా తెలిపనివ్వ కూడదు. వాడుంటే నాకు సమ్మతం తెకనే నీకు కబురు చేయించాను' అన్నాడు.

'వాడికెందుకు తెలిపనిస్తాను?... ఇంక మీరు నిశ్చింతగా ఉండవచ్చు. వ్యవహార మంతా నెను చూసుకుంటాను' అని సమ్మతంగా అన్నాడు వెంకటేశం.

కొన్నాళ్ళయ్యాక గవరాజుగారి భార్య కావమ్మగారు శోభనాద్రితో, 'డబ్బుకి చాలా ఇబ్బందిగా వుంది. ఒక్క వాతికరూపాయలు బదులు కావాలి' అని అడిగింది.

'నాదగ్గర సొమ్ము ఎక్కడిది? అంతే గాకుండా మీరుమాత్రం అప్పచేసి ఎన్నాళ్లు గడపగలరు? మీ యిల్లు అమ్మేస్తే ఒక వెయ్యరూపాయలు వస్తుందే. అలా చెయ్య కూడవా?' అన్నాడు శోభనాద్రి.

'నా కి అలోచన తోచించెకాదు. అమ్మే టిట్లయితే రాత్రి నిశ్చయించుకు చెబుతాను' అన్నది అది. ఈ సంగతి ఇలా ఉండగా, ఆ సాయంత్రమే వారింటికి వెంకటేశం

వెళ్ళాడు. 'శోభనాద్రి ఇల్లు అమ్మితే వెయ్య రూపాయలు వస్తుందన్నాడు' అని ఆవిడ ఆ సంగతి అతడితో చెప్పింది. అందుకు వెంకటేశం, 'వెయ్యేమిటి? మీరే అమ్మ దలుచుకుంటే నెను పది హేనువంద లిస్తాను' అన్నాడు.

మర్నాడు ప్రాద్దుట మళ్ళీ వచ్చిన శోభనా ద్రితో కావమ్మ వెంకటేశం సంగతి చెప్పింది.

'నెను రెండువేలిస్తాను' అన్నాడు శోభ నాద్రి. పడహారువేల రూపాయలు ముంత లలో వున్న ఇంట్ని రెండువేలిచ్చి కొంటే నష్టమేమిటగనుక? మామూలు ప్రకారం ఆ సాయంత్రం వచ్చిన వెంకటేశం రెండు

వేల ఐదుపందలపరకూ ఇస్తానన్నాడు. ఈవిధంగా రోజురోజుకీ వాళ్ళిద్దరిమధ్యా పోటీవచ్చి పాట పెరిగింది. ఆఖరికి శోభనాద్రి పదివేలు ఇస్తానన్నాడు. పవహరువేలలో పదివేలు పోతే ఆరువేలున్నాయిగా మరి!

కావమ్మగారు తెలివితక్కువది కాదు. వెంకటేశం ఇంకా ఏమైనా ధర పెంచు తాడేమో అని చూచింది.

వెంకటేశం ధర పెంచలేదు. శోభనాద్రిని కలుసుకుని, 'ఏమిరా, ఆ యింకీ పదివేలిస్తానన్నావుట! ఏం పాముకుందామని?' అన్నాడు మందలస్తూ.

'నువ్వేం పాముకుందామని ధర పెంచావు?' అని ముదలకించాడు శోభనాద్రి.

వాళ్ళు ఒకళ్లరొకళ్ళు చూసి చిరునవ్వు నవ్వుకున్నారు. అసలు రహ్యసం వాడి కెలాగో తెలిసపోయిందని వీడూ, వీడికెలాగో తెలిసి పోయిందని వాడూ గ్రహించారు. ఆఖరికి

వెంకటేశం, 'పదివేలు ఎక్కడనుంచి తెస్తావు? బ్యాంకులో నీకు ఐదువేలేకదూ ఉన్నాయి?' అన్నాడు.

'నీకుకూడా బ్యాంకులో ఐదువేలున్నాయిగా? ఆ సొమ్ము నాకు బదులియ్యి. వారంలో తీర్చేస్తాను' అన్నాడు శోభనాద్రి.

'అదేమీ కుదరదు. నీ ఐదువేలూ, నా ఐదువేలూ చేర్చి, ఆ యింకీ మనిద్దరిపైనా రాయించుకుందాం' అన్నాడు వెంకటేశం. 'సరే' అన్నాడు శోభనాద్రి.

అదివరలో గవరాజును ద్రోహంచేసి అపహరించిన ఆ పదివేలూ తెచ్చి వాళ్ళిద్దరూ కావమ్మగారి ఒడిలో పోసి, ఇల్లు రాయించు కొన్నారు.

తరువాత వాళ్ళిద్దరూ చెరిఒక గునపం చేతపుచ్చుకుని గది మూలలు తవ్వటం మొదలెట్టారు. ఎంత తవ్వినా ఒక్కముంత యినా కనిపిస్తేగా!

ఫోటోవ్యాఖ్యల ఫోటీ :: బహుమానం రూ. 10 లు

1954 ఏప్రిల్ నెల సంచికలో ప్రకటింపబడే ఫోటీలకు నమూనాలు

★ పై ఫోటీలకు సరియైన వ్యాఖ్యలు ఒక్క మాటలోగానీ, చిన్న వాక్యంలోగానీ కావాలి. రెండు వ్యాఖ్యలకూ సుబంధం వుండాలి.

★ ఏ.బి.పి. 10-వ తేదీలోగా వ్యాఖ్యలు మాకు వేరాలి తరువాత చేరే వ్యాఖ్యలు ఎంతమాత్రమూ పరిశీలించబడవు.

★ మాకు చేరిన వ్యాఖ్యలలో అత్యుత్తమంగా వున్న సెట్టుకు (రెండు వ్యాఖ్యలకు కలిపి) రూ. 10/-లు బహుమానం.

★ వ్యాఖ్యలు రెండూ పొస్తుకార్డుపైన వ్రాసి, ఈ ఆడ్రసుకు పంపాలి:—చందమామ ఫోటో వ్యాఖ్యల ఫోటీ, మద్రాసు-26.

మార్చి నెల చందమామలో

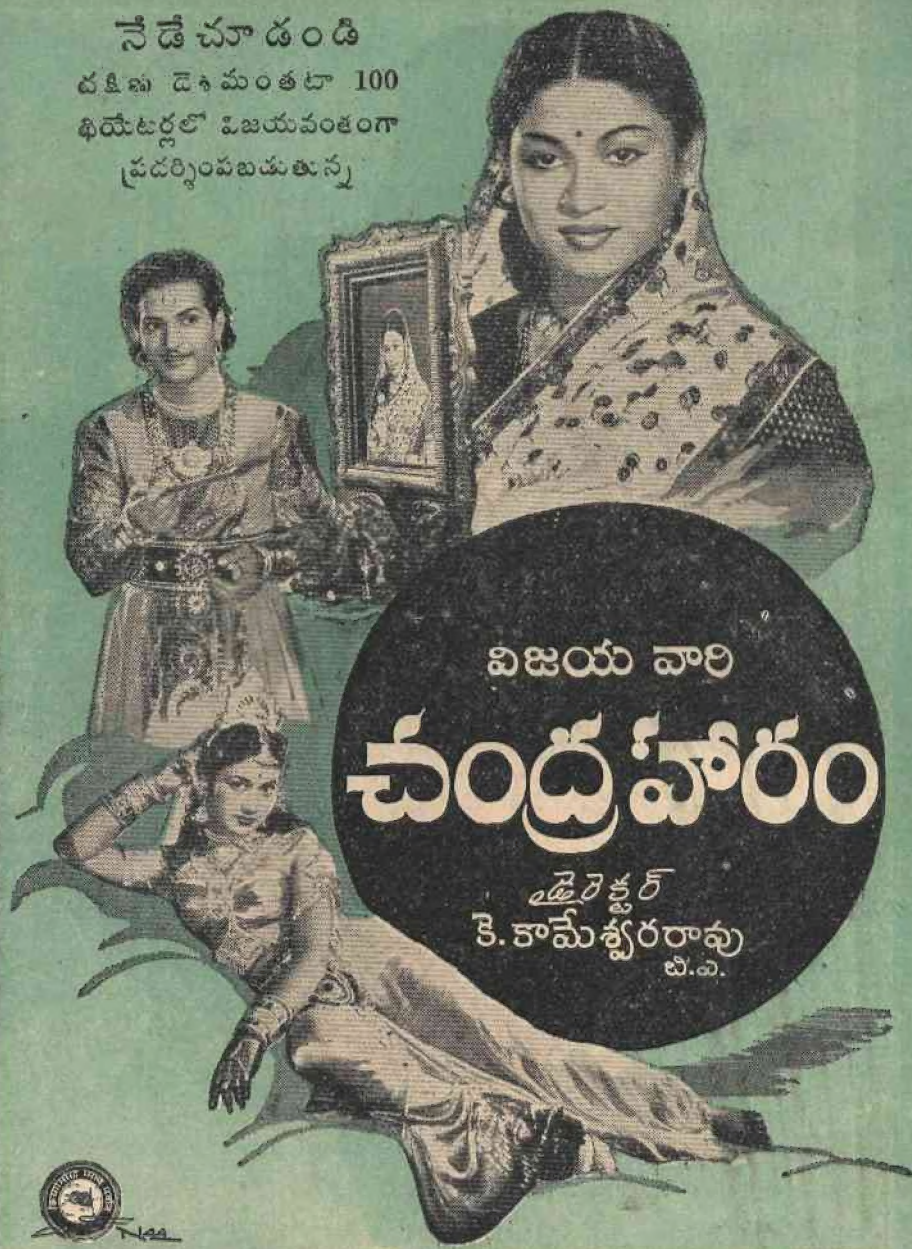
ప్రచురింపబడే ఫోటీలకుగాను, ఈ దిగువ ఉత్తమవ్యాఖ్యలకు బహుమతి యివ్వడమైనది.

మొదటి ఫోటీ: మెడవంకర | రెండవ ఫోటీ: జై-శంకర!

పంపినవారు: పితాంబరం సీతమ్మ-బారువారి వీధి-అనకాపల్లి (విశాఖపట్టణం జిల్లా)

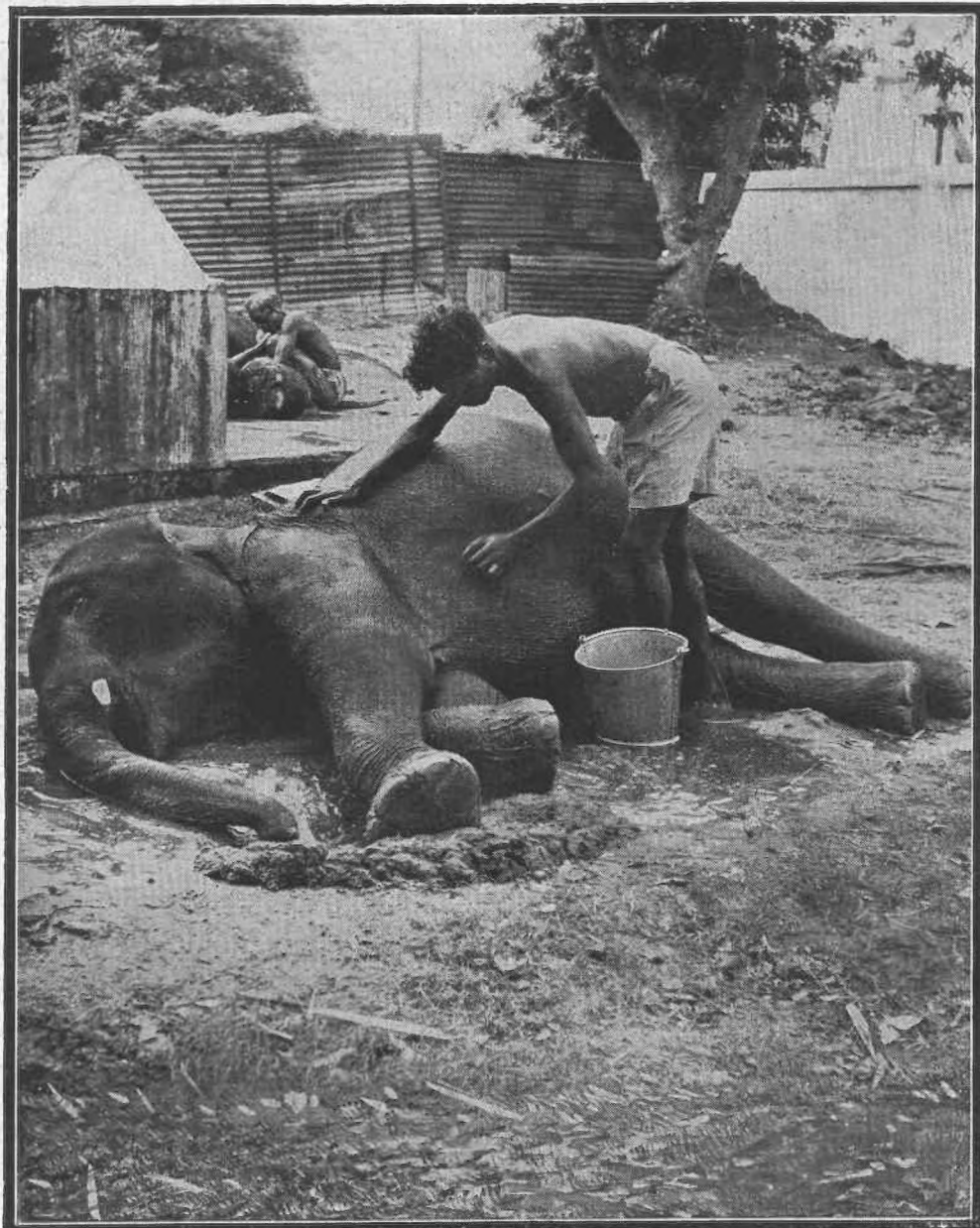
బహుమతిమొత్తం రూ. 10/- మార్చి సంచిక వెలువడిన వెంటనే పంపబడుతుంది

నేడే చూడండి
దక్షిణ దేశమంతటా 100
థియేటర్లలో విజయవంతంగా
ప్రదర్శింపబడుతున్న

నిర్మాతలు నాగిరెడ్డి & చిత్రపాణి

Printed by P. NAGI REDDI at the P. N. K. Press Ltd, Madras 26. and Published by him
for Chandamama Publications, Madras 26, Controlling Editor: 'SRI CHAKRAPANI'

బహుమతి
పొందిన వ్యాఖ్య

చెబుచు లేక

పంపినవారు :
ఎన్. ఎన్. ఎన్. రావు - కొంతంగి

